The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published Twice Weekly
by the DAUGAVAS VANAGS
EDITOR IN CHIEF: INGRIDA VIKSNA
Editorial and Business Offices:
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Telephone — EM 8-0792
Cable Address: LATAMERIKA
Editor in U.S.A. — A. ZVERINŠ
102—15 85 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A.
Tel.: Virginia 9-7778
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL
POST OFFICE DEPARTAMENT, OTTAWA

LATVIJA
AMERIKĀ

Latviešu laikraksts Amerikā
iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās
Izdevējs — Apgāds DAUGAVAS VANAGS
Galvenais redaktors — INGRIDA VIKSNA
Redakcija un kantoris:
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Telefons — EM 8-0792
Telegrammu adrese: LATAMERIKA
ASV redakcija — A. ZVERINŠ
102—15 85 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A.
Tel.: Virginia 9-7778
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā:
par 1 mēn. $150; par 3 mēn. $4.50;
par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00
SLUDINĀJUMU MAKSA:
slud. daļā $1.40; tekstā $2.80 par 1 collas telpu 1 slejā

57./285. n-rs. TREŠDIEN, 1954. G. 21. JŪLIJĀ 4. GADS

AUG 4 1954

Tālu Ontario ziemeļos, zelta raktuvju pilsētā Virdžinijtaunā, māc. Ed. Ķerģis iesvētīja jauniešus. No kr.: Leonids Roberts Reichmanis, Maiga Skaidrīte Kalniņa, māc. Ed. Ķerģis un Edvīns Vītuss. Foto Reinh. Šimanis

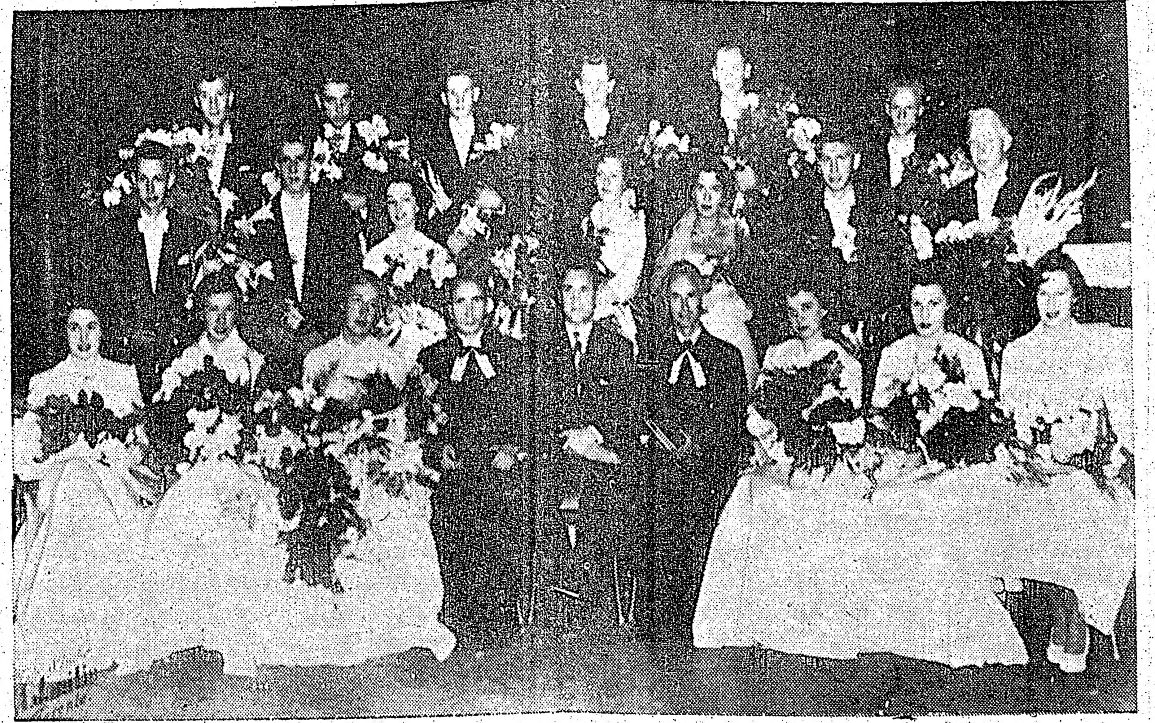

Toronto Sv. Jāņa ev. - lut draudzē 11. jūlijā iesvētītie jaunieši. 1. r. no kr.: Ilona Blūmentāle, Silvija Zigrida Vējiņa, Laila Mirjama Tūtere, māc. A. Briedis, draudzes priekšnieks A. Vanags, māc. A. Lūsis, Brigita Neimane, Margita Slepere, Edīte Zeibota. 2. r.: no kreisās: Andris Zeibots, Žanis Purmalis, Ivonna Bāke, Inta Upeslāce, Katrīne Vindiķe, Egils Bambergs, Osvalds Ārgalis. 3. r.: Aivars Robežnieks, Laimonis Roberts Ērglis, Raimonds Šmēmanis, Jānis Aditājs, Mārtiņš Priede, Juris Jēkabsons. A. Jāņīša foto.

DIENVIDAUSTRUMĀZIJAS AIZSARDZĪBA

AMERIKĀŅU UZTVERE

Vašingtonā. Sav. Valstu ārlietu ministrija Vašingtonā ir uztraukusies par pārpratumiem, kas radušies Ženēvā un Parīzē sakarā ar Sav. Valstu nostāju Indoķīnas jautājumā. Sav. Valstu ārlietu ministrija paskaidro, ka pirms izbraukšanas uz Ženēvu ārlietu ministra vietnieks ģen. Bedell - Smits ir saņēmis rīkojumu raudzīties tikai tā, lai Ženēvā tiktu panākts Indoķīnas pamiers, kas balstītos uz tādiem noteikumiem, ko varētu atzīt arī Sav. Valstis. Tas gan nenozīmē, ka Sav. Valstis būtu gatavas parakstīt šādu pamieru. Tāpat nekas neliecina, ka Sav. Valstis būtu gatavas garantēt Indoķīnas pamieru, vienalga, vai tas tiek parakstīts uz 18. vai arī kādas citas paralēles.

Tāpat liekas, ka Ženēvā un Parīzē būtu radies pārpratums sakarā ar amerikāņu nodomiem gadījumā, ja no Indoķīnas pamiera nekas neiznāk. Pēc Ženēvas un Parīzes nostājas var spriest, ka brīvā pasaule no Sav. Valstu puses sagaida tādus drastiskus paņēmienus, kas momentā apturētu komūnistu tālāku ekspansiju Āzijā. Tiesa, šāda varbūtība ir gan pārrunāta, bet amerikāņi šai sakarā nav devuši nekādus solījumus. Bez tam politiskajās aprindās klīst baumas, ka Sav. Valstis, Anglija un pārējie Dienvidaustrumāzijas organizācijas sabiedrotie Indoķīnas pamiera neizdošanās gadījumā būtu gatavi brīdināt komūnistus „tiktāl un ne tālāk" un ieročiem rokā raudzīties, lai komūnisti šo „ne tālāk" līniju nepārkāpj. Šai sakarā Sav. Valstu ārlietu ministrija aizrāda, ka pašreizējos apstākļos nedz Anglija, nedz arī Sav. Valstis nav domājušas par savu karaspēku sūtīšanu uz Indoķīnu, kas varētu stāvēt šo Dienvidaustrumāzijas organizācijas brīdinājumu aizmugurē. Anglijas un Sav. Valstu militārie lietpratēji vēl līdz šim nav varējuši vienoties par līnijas novilkšanu komūnistu apturēšanai. Viss atkarājas no franču armijas izturības. Pēc amerikāņu domām, Hanojas zaudēšanas gadījumā tiek zaudēta visa Sarkanās upes grīva un līdz ar to Vietnamas aizsardzība tiek padarīta neiespējama. Vēl tālāk, amerikāņi ir pārliecināti, ka franči nevar Hanoju noturēt, ka ar laiku tā kritīs komūnistu rokās, tādēļ pašreiz vēl ir pāragri runāt par kādas līnijas novilkšanu komūnistu ekspansijas apturēšanai. Pēc līdzšinējām Anglijas un Sav. Valstu sarunām, kas sākas tūlīt pēc Čerčila un Eizenhauera sarunām Vašingtonā, ir radies iespaids, ka Anglija pretosies jebkādas aizsardzības līnijas novilkšanai ziemeļos no Kra zemes šauruma, kas atdala Malaju no Taizemes. Ja arī Anglija ir gatava pievienoties Sav. Valstu uzskatiem, ka būtu jāpastiprina Taizemes aizsardzība, Anglija nedomā, ka pašreizējos apstākļos Burmai un Taizemei varētu dot garantiju, ka viņu territorijas tiks aizstāvētas pret iespējamu uzbrukumu. Nav zināms, cik tālu amerikāņi pievienojas Anglijas Āzijas „aizsardzības" politikai.

Redzot šādu savu sabiedroto nostāju, nav jābrīnās, ja Sav. Valstis ir ieinteresētas panākt Indoķīnā tādu pamieru, ko tās varētu atzīt. Ģen. Bedell - Smits Ženēvā raudzīsies, lai pamieru panākot, tiktu ievēroti vismaz šādi agrāk sabiedroto starpā pieņemti lēmumi:

1. Vietnama ir jāsadala tādā veidā, ka dienvidus daļa paliek neatkarīga.

2. Jārada tādi apstākļi, kas garantē Vietnamas dienvidiem, Laosai un Kambodžai nekomūnistisku valdību pastāvēšanu.

3. Jārada Vietnamas dalīšanas līnija, kas stieptos uz rietumiem no Donghoi ostas, kura atrodas mazliet uz dienvidiem no 18. paralēles.

Sav. Valstu ārlietu ministrija vēl joprojām baidās, ka Mendess - Franss, nolikdams savas ārpolītikas 12. stundu 20. jūlijā, varētu pārcensties un panākt Indoķīnas pamieru uz tādiem noteikumiem, kas komūnistu polītiskai infiltrācijai atstātu brīvu ceļu uz Laosu un Kambodžu.

BEVANS UZBRŪK ČERČILAM

Londonā. Komūnistu Ķīna ir izvērtusies par lielāko strīdus ābolu Anglijas sociālistu un konservātīvo starpā. Runādams Duramā, Anglijas sociālistu partijas kreisā spārna pārstāvis un partijas vadītāja amata tīkotājs Bevans asi uzbruka ministru prezidenta Čerčila ārpolītikai, pēdējā piekāpšanos Sav. Valstu priekšā nogaidīt ar komūnistu Ķīnas uzņemšanu Apvienotās Nācijās, nosaukdams par jaunu Anglijas padošanos Sav. Valstīm. Bevans skaidrā angļu valodā apgalvoja, ka Čerčils 1954. gadā esot tikpat dumjš kā bijis 1918. gadā (toreiz Čerčils gribēja apspiest boļševiku revolūciju Krievijā). „Kaut arī Čerčilam vairāk kā nevienam citam ir bijusi izdevība mācīties, šais daudzajos gados viņš nav iemācījies it neko," savu uzbrukumu nobeidza Bevans.

„Ženēvas grūtības nav nepārvaramas"

SAKA MENDESS-FRĀNSS

Francijas ministru prezidents Mendess-Frānss radiorunā apgalvo franču tautai, ka Rietumu domstarpības ar komūnistiem Indoķīnas dēļ nav nepārvaramas.

Ženēvā. — Savā regulārajā sestdienas vakara radiorunā Francijas ministru prezidents pagājušā sestdienā franču tautai apgalvoja, ka visas deviņas Indoķīnas konferencē pārstāvošās valstis Ženēvā ļoti daudz pūlas, lai panāktu mieru Tālajos Austrumos. Bet ar pūlēm vien nepietiek, un ja griba panākt mieru netiek izlietota pastāvošo šķēršļu pārvarēšanai, tad Mendesa-Frānsa pamieram noliktā diena var paiet tāpat kā daudzas citas pirms tam, tikai cerot, bet neko nepanākot. 20. jūlijs jau ir klāt, bet vai klāt ir arī pamiers?

Savas runas turpinājumā Mendess-Frānss uzsvēra, ka pašreiz viens no lielākajiem šķēršļiem vienošanās panākšanai ir ārkārtīgā savstarpējā neuzticība. Līdzšinējo nesekmīgo sarunu dēļ savstarpējā neuzticība ir sasniegusi tādu pakāpi, ka neviens vairs neuzdrošinās otram ticēt; neviens nekam vairs netic un neviens ne uz ko vairs necer.

Mendesa-Frānsa runa franču tautai bija ierunāta skaņu platē un pārraidīta laikā, kamēr pats Francijas ministru prezidents apspriedās ar Anglijas ārlietu ministru Īdenu un Padomju Savienības ārlietu ministru Molotovu. Mendess-Frānss cer, ka šādas, it kā neoficiālas sarunas triju valstsvīru starpā varētu izrādīties labvēligiem panākumiem bagātākas nekā oficiālas sarunas visiem deviņiem Indoķīnas konferences pārstāvjiem klātesot. Pēc sarunām ar Molotovu Francijas ministru prezidents un Anglijas ārlietu ministrs pavadīja ilgāku laiku pārrunās ar komūnistu Ķīnas ministru prezidentu Ču En Laju. Kā vienā, tā arī otrā gadījumā sarunu rezultāti bija gluži tādi paši: komūnisti gan runā par mieru, principā atzīst Indoķīnas pamieru parakstīt nekavējoties un tai pašā laikā nepiekāpjas nevienas Francijas prasības priekšā.

Darbīgās sestdienas noslēgumā Mendesam-Frānsam un Īdenam bija vēl trešā privātkonference, šoreiz ar Ženēvā iebraukušo Sav. Valstu ārlietu ministra aizstājēju ģen. Bedell-Smitu. Sākumā sarunas noritēja tikai divatā, bez Anglijas ārlietu ministra. Īdens ieradās apmēram pēc pusstundas un pavadīja ilgāku laiku ar ģen. Bedell-Smitu un Mendesu-Frānsu. Vēlāk ģen. Bedell-Smits un Īdens palika divatā, lai iesāktās sarunas turpinātu. Ženēvas diplomāti Īdena un Mendesa-Frānsa sarunām ar ģen. Bedell-Smitu pašreiz vēl nepiešķir nekādu nozīmi, būdami pārliecināti, ka satikšanās ir tikai informātīvas dabas, jo ģen. Bedell Smits, kas nebija Ženēvā no 20. jūnija, ir no jauna „jāievada" īstajā lietas kursā.

Sav. Valstu ārlietu ministram Dallesam un viņa vietniekam ģen. Bedell-Smitam promesot amerikāņu delegācija Ženēvā vadīja Alekšis Džonsons, Sav. Valstis sūtnis Prāgā, Tagad, ģen. Bedellam-Smitam atgriežoties, Rietumu diplomāti sagaida, ka Sav. Valstis uzsāks daudz aktīvāku darbību Ženēvā, kamēr paši amerikāņi turpina uzsvērt, ka Indoķīnas konferences sarunās galvenā loma piekrīt Francijai un ka līdz ar to Francijai ir arī jānes vislielākā atbildība.

Sav. Valstu diplomātu klātiene Ženēvā Indoķīnas konferencē turpmāk būšot vairāk tā kā pārrauga dabas resp. ģen. Bedell-Smits raudzīsies, lai Francija nepiekāpjas komūnistu priekšā vairāk, nekā tas nolemts Mendesam-Frānsam satiekoties ar Īdenu un Dallesu Parīzē.

Kerstens ierosina starptautisku tiesu

ASV Tautas vietnieku nama komisijas komūnistu agresijas izmeklēšanai Č. Kerstens pēc sesijas beigām Eiropā ieradies Madridē. Preses pārstāvjiem K. paskaidroja, ka atgriezies Amerikā, viņš ierosināšot dibināt starptautisku tiesu komūnistu vadoņu tiesāšanai par starptautiskiem noziegumiem.

„Mūsu komiteja ir savākusi lielu daudzumu apsūdzības materiālu," paskaidroja Kerstens. „Mūsu protokoli satur simtiem aculiecinieku vārdu un apsūdzības dokumentus, kas pierāda komūnistu vadoņu vainu lielākajās masu slepkavībās vēsturē."

ASV ATZĪST GVATEMALAS VALDĪBU

Gvatemalas pilsētā. — Kopš tā laika, kad Gvatemalā tika padzīta prezidenta Arbenca valdība, valstī ir notikušas krasas pārmaiņas. Kaut arī Gvatemalas prese daļēji atrodas zem valdības cenzūras, iekšējie notikumi tomēr tiek apgaismoti puslīdz objektīvi.

Pēc Gvatemalas laikrakstu ziņām var spriest sekojošo: revolūcijai beidzoties, Gvatemalas pretkomūnistu vadonis pulkv. Kastillo tika sagaidīts kā vislielākais varonis un bezdzot ievēlēts trīs vīru militārās pārvaldes priekšgalā kā jaunais Gvatemalas prezidents. Sajūsma Gvatemalā, kas radās pēc kara, ar laiku tomēr atslāba un sāka pieņemt nedrošības raksturu, jo gvatemalieši baidījās, ka jaunā valdība varētu no kreisā spārna ieskriet taisni labā spārna galējībās un likvidēt tautā tik populārās saimnieciskās un sociālās reformas, ko uzsāka komūnisti. Pirms vienas nedēļas jaunais prezidents plkv. Kastillo iepazīstināja tautu ar savu jauno programmu, kas mazināja, ja ne pilnīgi likvidēja, radušās bažas. Kastillo solīja komūnistu radītās reformas turpināt un uzlabot. Komūnistu uzsāktā agrārreforma jaunās Gvatemalas valdībā gūs zemniekiem vēl labvēlīgāku virzienu. Komūnistu laikā zemniekiem izdalītās zemes tika vai nu iznomātas naudā vai graudā. Tagad zeme pilnīgi pāriešot zemnieku īpašumā. Jaunā valdība solīja nekavējoties sākt dzīvojamo māju jaunuzbūves programmu, kā arī jaunu skolu celšanu. Nākošā dienā pēc tam, kad pulkv. Kastillo bija paziņojis savu jauno programmu, Sav. Valstis oficiāli atzina Gvatemalas jauno valdību. Tas gan nevienam nebija nekāds pārsteigums, jo amerikāņi Gvatemalas revolūcijai bija sekojuši ar vislielāko interesi. Līdz ar amerikāņu atzinumu jaunais Gvatemalas prezidents savā amatā var justies daudz drošāk un var arī cerēt uz amerikāņu saimniecisko palīdzību, kas Gvatemalai tik ļoti noderētu.

Sarkanā Ķīna baidās ASV tuvuma

Komūnistu Ķīnu pašreiz nodarbina jautājums, kā izvairīties no Sav. Valstu militārisma ieviešanās Indoķīnā pēc pamiera parakstīšanas

Ženēvā. — Komūnistu Ķīnas ministru prezidentu Ču En Laju pašreiz nodarbina jautājums, kā izvairīties no Sav. Valstu militārisma ieviešanās Indoķīnā pēc pamiera parakstīšanas. Ču En Lajs darīs visu iespējamo, lai, pamiera jautājumu pārrunājot, Ženēvas konferencē saņemtu sabiedroto solījumu, ka, pamieram iestājoties Indoķīnā, nevienā no trijām Indoķīnas valstīm — Kambodžā, Laosā vai Vietnamā netiks novietots amerikāņu karaspēks, vai arī ierīkotas amerikāņu flotes vai aviācijas bazes

Šai gadījumā nav grūti saskatīt aiz Ču En Laja piedurknēm aizbāztās kārtis: zem sabiedroto spiediena vietminiešu komūnisti uzsāka sarunas ar Laosu un Kambodžu, jo sabiedrotie pastāvēja, ka šīs divas valstis nedrīkst ieskaitīt Indoķīnas disputā: „Laosa un Kambodža ir neitrālas valstis, kurās ielauzies vietminiešu komūnistu karaspēks." Sarunas šo abu valstu un vietminiešu starpā sākās, lai pārrunātu komūnistu karaspēka izvākšanu. Bet, kā tas parasti ar komūnistiem mēdz notikt, sarunas ieilga un turpinās vēl šodien. Lai izvairītos no sarunu izbeigšanās, kam dabiski būtu jānotiek panākot lēmumu vai nu vienā vai arī otrā virzienā, komūnisti ir izgudrojuši jaunu triku. Laosas un Kambodžas neitrālitāte tiks ievērota tikai tad, ja abas valstis pārtrauks nodarbināt Sav. Valstu armijas apmācību instruktorus, kā arī pretosies Sav. Valstu bažu nodibināšanai vienā vai otrā valstī.

Pret franču militārām apmācību grupām, pat pret angļiem Ču En Lajam nav nekādu iebildumu, bet sarkanā Ķīna negrib redzēt Sav. Valstis savā tuvumā.

KARŠ INDOĶĪNĀ

Hanojā. Kaut gan bēgļiem pārpildītajā Hanojā valda sajūta, ka astotajā gadā iegājušais Indoķīnas karš tuvojas beigām, kara darbība pilsētas apkārtnē turpinās tā, it kā nekas nebūtu noticis. Un patiesībā, kas tad ir noticis? Ievainotie franču karavīri tāpat kā līdz šim plūst uz pilsētas kara slimnīcām, bēgļi cenšas atstāt Hanoju, franči evakuē visas franču sievietes un bērnus, un visi eiropieši ir saņēmuši brīdinājumu gatavoties Hanojas atstāšanai — arī pamiera gadījumā.

Kara laukā komūnistu uzbrukumi Hanojas apkārtnē turpinās, tikai šoreiz tiem jāsastopas ar mazliet lielāku franču armijas aktīvitāti, kas līdzšinējās chroniskās atkāpšanās vietā šur tur pāriet pretuzbrukumos un nodarbojas ar Hanojas tuvumā iefiltrēto komūnistu tīrīšanu. Franču lidmašīnas nepārtraukti uzbrūk komūnistu armijas koncentrējumiem, kamēr franču triecienu vienības dara visu, lai noturētu ceļu, kas savieno Hanoju ar Haiphongu, vienīgo un galveno Hanojas apgādes satiksmes iespēju. Protams, atliek vēl gaisa ceļš, bet bēgļiem pārpildīto Hanoju apgādāt gaisa ceļā frančiem nāktos ļoti grūti, ja vien tas neizrādītos praktiski neiespējami.

Komūnistu lieluzbrukuma iespējas Hanojai vēl joprojām pastāv, kaut arī pašreiz ir iestājies ilgi gaidītais lietus periods, un smago ieroču un motorizēto kājnieku pārvešana ir pilnīgi neiespējama. Ne tikai rīsu lauki vien, bet visa Sarkanās upes grīva ir pārvērtusies vienā vienīgā dubļu jūrā, un franču militāro aprindu starpā valda pārliecība, ka dabas radītie šķēršļi ir pārāk lieli, lai komūnisti riskētu ar lieluzbrukumu Hanojai.

Francijas nākotnes programma

Mendesa - Frānsa izstrādātā Francijas nākotnes programma Francijai vieglas dienas nesola. Kā pirmais punkts jaunajā darba kārtībā ir pamiera panākšana Indoķīnā. Par spīti daudz un dažādiem spiedieniem no daudz un dažādām pusēm, tādas lietas kā Eiropas armija un Francijas saimnieciskās reformas ir atbīdītas otrā plāksnē un tur arī paliks līdz Indoķīnas jautājuma izšķiršanai. Pēc Indoķīnas problēmas atrisināšanas Francijā sagaidāmas ekonomiskas reformas, kas nozīmē, ka nauda no bagātnieku kabatām sāks nopūtu pilnu ceļu uz Francijas valsts kasi. Zemāku izpeļņu slāņiem pārmaiņas nebūs uz ļauno pusi, toties bagātnieku ienēmumi tiks stipri vien apcirpti.

Pēc saimnieciskām reformām darba kārtības trešā vietā nāk Eiropas armija, kas nozīmē, ka Mendesam - Frānsam jāgatavojas smagai cīņai ar fanātiskajiem Eiropas armijas idejas apkarotājiem. Bet par to tuvākā nākotnē vēl nav jāuztraucas, tādēļ ministru prezidents par šo jautājumu ne ar vienu arī nerunā. Polītiki šai lietā atrodas sašķelti kā vienmēr, klusībā tomēr nojauzdami, ka līdz vasaras beigām Mendess - Frānss būs viņiem paspējis pasacīt, ka Eiropas armijas līgums Francijai ir jāratificē un ja ne tieši pašreizējais līgums, tad kaut kas tam ļoti līdzīgs. No tā izvairīties nevarēs, jo Anglija un Sav. Valstis ir nolēmušas Rietumvāciju apbruņot, un, Francijai pretojoties, tā sevi tikai nostādītu ļoti neērtā stāvoklī un Rietumvācijas apbruņošanu tomēr nespētu aizkavēt.

Kanadas lidmašīnas Tuvo Austrumu organizācijai

Otavā. — Kanadas ministru prezidents St. Lorāns paziņoja, ka Kanada paredzējusi nodot 82 strūkliznīcinātājus Turcijas gaisa spēkiem. Daļu no šiem lidaparātiem apkalpos turku lidotāji, kas saskaņā ar Ziemeļatlantijas organizācijas apmācību programmu lidotāju zināšanas ieguvuši Kanadā.

Vietnama pretojas Ženēvas lēmumiem

Ženēva. Sav. Valstu ārlietu ministra vietnieks ģen. Bedell - Smits pagājušo svētdien Ženēvā izteicās, ka Indoķīnas pamiera laušanu Sav. Valstis uzņems ar vislielāko nopietnību. Ģen. Bedella - Smita garantija tomēr nebija pietiekama, lai atturētu Vietnamas pārstāvjus no Indoķīnas konferences atstāšanas.

Pagājušo svētdien pēc viena mēneša pārtraukuma notika pirmā Indoķīnas konferences sēde, darbojoties līdz visu deviņu nāciju pārstāvjiem. Sēdes laikā Sav. Valstu ārlietu ministra vietnieks ģen. Bēdell - Smits sacījis, ka Sav. Valstis nemēģināšot pretoties tādam pamiera nolīgumam, ko tās varētu atzīt. Bedell - Smits tālāk izteicies, ka Sav. Valstis nemēģinās lietot nedz draudus, nedz militāru spēku, lai tādu pamieru apgāztu. Cerības panākt vienošanos sakarā ar Bedell - Smita paziņojumu drīz vien atkal sabruka, jo Vietnamas ārlietu ministrs Trans Van Do paziņoja, ka nevar pievienoties Ženēvas lēmumiem, kuros paredzēta Vietnamas sadalīšana, nerespektējot Vietnamas vienotību un neatkarību. „Sakarā ar to," sacīja Trans Van Do, Vietnama aiziet no Indoķīnas konferences."

Pēc notikumiem bagātās sēdes beigām Vietnamas ārlietu ministrs sarunā ar Īdenu izteicies, ka arī pēc šī notikuma Vietnama būšot gatava uzklausīt Ženēvas konferences priekšlikumus pamiera panākšanai Indoķīnā.

Pirms aiziešanas no Indoķīnas konferences sēdes Trans Van Do atkārtoja Vietnamas pamiera noteikumus: Nekavējoties pārtraukt kara darbību un visu Vietnamu nodot Apvienoto Nāciju pārraudzībā līdz tam laikam, kamēr stāvoklis vispārējām vēlēšanām būs piemēroti nostabilizējies.

Pēc sestdienas Molotova, Īdena un Mendesa - Frānsa „bez panākumu" sēdes Pad. Savienības ārlietu ministrs lika prasīt visu 9 nāciju kopējas sēdes sasaukšanu. Sēde sākās svētdien, priekšsēdētājam Molotovam sniedzot līdzšinējās konferences darbības pārskatu. Savā pārskatā Molotovs sacīja, ka līdzšinējā darbība gaitā konference ir uzrādījusi apmierinošu progresu un ka pašlaik ir iemesls ticēt, ka pamieru Indoķīnā var panākt.

Jaunu šķēršli jau tā nelīdzenajā Mendesa - Frānsa ceļā nolika komūnistu Ķīna, kuras vārdā runādams, Ču En Lajs piespieda Īdenu un Mendesu - Frānsu apsolīt, ka pamiera parakstīšanas gadījumā trīs Indoķīnas valstis netiks ieskaitītas Dienvidaustrumāzijas aizsardzības pakta dalībnieku skaitā. Rietumu diplomāti baidās, ka Ču En Laja prasība varētu būt sākums veselai jaunu komūnistu prasību serijai.

Sav. Valstu ēna aptumšo konferenci

Tokio. — Komūnistu Ķīnas radiofons šaubās par Ženēvas konferences pozitīvu iznākumu. Pagājušās svētdienas rītā Pekingas radio, optimisma pilns, ziņoja, ka sarunas Ženēvas konferencē tuvojas nobeigumam. Bet jau tās pašas dienas pēcpusdienā komūnistu tonis bija pilnīgi mainījies. Kāds komentātors, runājot no Ženēvas, liecināja, ka pēdējo dienu notikumi metot ēnu uz vienošanās cerībām. Ēnas metējas," sacīja komūnistu Ķīna, „ir Sav. Valstis."

PERSIJA IGNORĒ PADOMJU PROTESTU

Teherānā. — Šī gada 8. jūlijā Padomju Savienības valdība iesniedza Persijai notu, pieprasot pēdējās solījumu, ka tā nedomā iesaistīties Turcijas — Pakistanas nolīgumā.

Persijas valdības atbilde bija skaidri lasāma no dusmām nediplomātiski sarkani pietvīkušā Pad. Savienības sūtņa Lavrentjeva sejā, kad viņš, ne vārda neteikdams, iznāca no Persijas ārlietu ministrijas, pagrūda sāņus vaicājošos žurnālistus un aizbrauca trokšņaiņi aizcirzdams savas mašīnas durvis. Un, patiesi, Persijas atbilde Padomju Savienībai noskaidro Lavrentjeva reakciju: Persija paziņoja Padomju Savienībai, ka ir gatava iesaistīties tāda veida militāros nolīgumos, kas palīdz nodrošināt tās neatkarību un territoriālo neaizkaramību. Nemaz neminot vārdā Turcijas un Pakistanas nolīgumu, Persijas valdība paskaidroja, ka atklāti un ar vislabāko sirdsapziņu darbosies līdz ar Apvienoto Nāciju chartas lēmumiem atzītos apvidu nogrupējumos, ja vien valdība atzīs, ka šāda veida alianses kalpo Persijas interesēm. Tai pašā laikā Persija noliedza Maskavas apvainojumus, it kā tā tiktu iesaistīta agresīvi noskaņotos militāros blokos, kas būtu vērsti pret Padomju Savienību.

Ziņas no Persijas liecina, ka tiklīdz būs atrisināts Persijas naftas jautājums un Persijas nafta atkal varēs brīvi plūst uz pasaules ostām, Zahedi valdība nekavējoties ievadīs sarunas par piedalīšanos Turcijas un Pakistanas aizsardzības paktā.

LATVIJA

Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Draugi grib mūs asimilēt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.

Archibīskaps T. GRĪNBERGS

KANADAS IZDEVUMI AIZSARDZĪBAI

Lielākā daļa nodokļu, ko maksā kanadieši, nonāk federālās kases rokās, un aizsardzības izdevumiem savukārt izdod lielāko daļu no šiem nodokļiem. The Canadian Press sniedz sekojošus faktus par aizsardzības izdevumu pieaugumu.

1878. g. draudējušas „krievu briesmas". Kāds smagi apbruņots krievu kuģis braukājis gar Kanadas austrumu krastiem. Bijušas dzirdamas baumas, ka tā nodoms esot bijis bombardēt Halifaksu un citas austrumu Kanadas ostas. Tanī pašā laikā kāds vads krievu kuģu bija iegriezies Sanfranciskā.

Kanada, apvienojot dažas provinces zem vienas valdības, teorētiski bija uzņēmusies pati atbildību par savu drošību, kaut gan pēdējie britu militārie spēki, kas bija zemē stacionēti, to neatstāja pirms 1906. g.

1878. g. „krievu apdraudējuma" dēļ aizsardzības budžets ārkārtīgi pieauga un sasniedza gandrīz 1 milj. dolaru. Viens no pirmajiem soļiem bija bateriju un fortifikāciju iekārtošana Britu Kolumbijas Eskvimaltā. Kopš tā laika Eskvimalta ir kļuvusi par vienu no Kanadas svarīgākām jūras bazēm.

Salīdzinājumam minēsim, ka tagadējie aizsardzības izdevumi ir sasnieguši jau 2 miljardi dolaru, kamēr apmēram gadu pirms Otrā pasaules kara sākuma aizsardzības izdevumi sasniedza tikai 20 miljonus dolaru gadā.

1868. g., vai vienu gadu pēc saslēgšanās konfederācijā, izlaida par $1.100.000 aizņēmumu Kanadas aizsardzībai, bet tā laika lielākie likumdevēji to aizsardzības vietā izmantoja dzelzceļa būvei. Pēc kāda gada, 1869. gadā Kanadā bija 3.571.097 iedzīvotāji un 43.541 aktīvs milicis, bet aizsardzības izdevumi nepārsniedza 1.245.972 dol. Šodien Kanadai ir regulārā armija ar 50.000 vīriem un tās apgādei vien izmaksā 507.000.000 dol. gadā.

Zemākais budžets kopš konfederācijas laikiem bija 1875. g., vai piecus gadus pēc Feniju uzbrukumas: $550.410. Feniju uzbrukumi bija Sav. Valstīs sapulcinātu insurgentu nesekmīgs mēģinājums iebrukt un uzvarēt Kanadu. Feniji bija insurgentu īru vadoņi.

JAUNATNES DIENAS TORONTO

31. JŪLIJĀ UN 1. AUGUSTĀ

Pirmo latviešu jaunatnes dienu Torontō organizēšanas darbs rit raiti uz priekšu un pagājušā ceturtdienā Jaunatnes dienu rīcības komiteja jau pieņēmusi Jaunatnes dienu programmu. Rīcības komitejas darbs, enerģiskā priekšsēža Tālivalža Kronberga vadībā, ir ļoti sekmīgs, jo ikviens komitejas loceklis ar lielu entuziasmu veic uzliktos pienākumus. Kā T. Kronbergs izsakās, tad jaunatnei ir liela interese par pirmajām Jaunatnes dienām Kanadā, un rīkotāji sagaida, ka tajās piedalīsies no 500 līdz 600 jauniešu. Lai neradītos grūtības ar viesu izvietošanu un citiem apstākļiem, kas saistās ar Jaunatnes dienu apmeklējiem, tad apmeklētājus rīkotāji lūdz nekavēties ar pieteikšanos pie Ingrīdas Bergholces, iemaksājot 1 dolaru dalības naudas un atzīmējot, vai jāgādā par apmešanos. Lai iespējami labāki noorganizētu izbraukumu uz Sidrabeni, tad vēlams arī minēt, vai vajadzīgs transports. Pieteikumus adresēt: 710 Dovercourt Rd., Toronto, Ont., tel. LA - 1328.

Jaunatnes dienu Informācijas birojs Sv. Andreja baznīcas telpās, Carlton un Jarvis ielu stūrī, sāks darboties piektdien, 30. jūlijā no plkst. 7.00—10.30 vak. un sestdien, 31. jūlijā no plkst. 8 rītā līdz 6 vak. Jaunatnes dienu atklāšana Toronto notiks sestdien, 31. jūlijā, precīzi plkst. 11 rītā sv. Andreja baznīcas augšējā zālē. Svētbrīdi vadīs mācītājs A. Čops. Referēs V. Upeslācis par tematu Māksla dzīvot trimdā. Pusdienas laiks no plkst. 1.30 līdz 2.30, pusdienu galdi būs klāti baznīcas apakšējā zālē. Pārtraukums ilgs līdz plkst. 4.00 pp., kad sāksies Jaunatnes koncerts. Koncerta programmas dalībnieki būs no jaunatnes vidus, un drīzumā to varēs pilnīgi izziņot. Ieeja koncertā visiem Jaunatnes dienās reģistrētiem dalībniekiem brīva. Pēc koncerta vakarā, plkst. 8.00 Kolumbus zāles telpās, Sherbourne un Linden ielu stūrī, notiks jaunatnes deju vakars ar bufeti bez reibīgiem dzērieniem. Ieejas maksa 1 dolars.

Otru dienu jaunatne pavadīs ārpus pilsētas — Sidrabenē. Svētdien, 1. augustā, plkst. 11 no rīta jaunatnes dienu dalībnieki sapulcējas High Park Carlton tramvaja gala punktā, Howard Park Ave un Parkside Dr. stūrī. Tie, kam nav savas auto mašīnas, tiks izvietoti. Braucējiem izdalīs arī ceļa kartes. Sidrabenē jaunatnes sacensības volejbolā un basketbolā notiks no plkst. 2 līdz 7. Lai sacensības būtu interesantākas, tad spēlētāji būs divi grupās. Paredzams, ka jaunatnes komandu pirmajā grupā basketbolam būs DV, TLSK, Spartas un YMCAs vienības. Otrā grupā spēlēs tie jaunieši, kas nestartē no biedrībām. Vecuma robeža ir 25 gadi. Komandas otrai grupai sastādīsies uz vietas. Komandu pieteikšana var notikt stundu pirms sacensību sākuma pie rīcības komitejas locekļa Egila Bambera. Sacensības vadīs R. Bulte no Hamiltonas. Volejbolā varēs spēlēt arī jauktas, sieviešu un vīriešu vienības. Spēles notiks pēc 1 mīnusa sistēmas un basketbolā paredzētais spēles ilgums ir 2 reiz 10 minūtes.

Pēc sporta sacensībām plkst. 7 jauniešu pārrunu stunda, bet 8.00 jaunatnes ugunskurs, kuru vadīs Bruno Rubess. Rīcības komiteja lūdz jauniešus padomāt par ugunskura programmu. Svinīgais noslēguma akts būs plkst. 11.30.

Uz jautājumu, cik viesu būs no ASV, T. Kronbergs atbild, ka skaitu grūti noteikt, bet vadoties ar izrādīto interesi un zinot ASV jaunatnes aktīvitāti, priekšsēdis ir pārliecināts, ka šīs jaunatnes dienas izvērtīsies zināmā mērā par Kanadas un ASV jaunatnes draudzības dienām.

Beidzot T. Kronbergs vēlreiz lūdz pasteigties ar pieteikšanos Jaunatnes dienām, un atgādina, ka tie, kas nebūs iepriekš saņēmuši Jaunatnes dienu krūšu nozīmes, varēs tās saņemt Informācijas birojā.

TIESAS ZĀLE MEŽĀ

Jūnijā kāda Kanadas tiesa ieradās pie apsūdzētā mežā. Tiesnesis ar helikopteri lidoja uz Kapuskasingu, kas atrodas provinces visvairāk uz ziemeļiem izvirzītā vietā, lai mežā uzklausītu apsūdzību pret dabas bagātību meklētājiem, diviem Soltsanmerijas prospektoriem. Abus apsūdzēja, ka tie nav mežā nodzēsuši uguni.

Tiesas sēdi noturēja ar apdegušiem kokiem aizmugurē, piedaloties pāri par 30 drūmiem un nogurušiem ugunsdzēsējiem, kā lieciniekiem un klausītājiem.

Dūmus bija ieraudzījuši Zemju un mežu departamenta ugunsapkarošanas ļaudis. Kāda ugunsgrēku apkarošanas komanda izlidoja uz mežu un savaldīja ugunsgrēku. Nekavējoties ieradās arī Ontario provinces policija, lai izdarītu izmeklēšanu. Pēc izmeklēšanas abus minētos prospektorus iesūdzēja tiesā. Tad ieradās tiesnesis Ležers.

Tomēr viņš nevarēja lietu iesākt. Viņam bija lieta jāatliek, lai apsūdzētie varētu dabūt sev aizstāvjus, pēc kam tiesas procesu varēs turpināt.

Sadberijas sestdienas skolas audzinātāji un audzēkņi. No kr. skolas pārzinis V. Buņķis, O. Migliniece, J. Ķerģis, S. Treilone, A. Roziņš, A. Janitans, B. Buņķis.

Lauksaimnieku diena Mičigēnā

Latvijas agronomu biedrības Mičigenas kopa katru gadu rīko regulāras sanāksmes, neapmierinoties ar teorētiskām studijām vien, bet vērojot praktiskā darba panākumus uz vietām, smeļas jaunas zināšanas un pieredzi. Pagājušos gados agronomi apmeklējuši ne tikai visdažādāko raksturu lauksaimniecības, bet iegriezušies arī pienotavās un šejienes mācību iestāžu laborātorijās, kā arī apskatījuši daudzus izmēģinājumu laukus un kultūras.

Šogad agronomu biedrības Mičigenas kopa rīkoja pirmo Zemnieku dienu 11. jūlijā agr. P. Finartija saimniecībā Grand Rapidu apkaimē. Aicināti bija ne tikai agronomi vien, bet arī zemnieki, lauksaimniecības darbinieki, tagadējie latviešu farmeri un visi citi, kurus interesē lauksaimniecības jautājumi. Jau 10. jūlijā vakarā sabrauca viesi — agr. V. Grozgalvis no Viskonsinas, agr. Zobs no Indiānas, lauksaimnieki no Ohio u. c. valstīm. Risinājās pārrunas par mūsu lauksaimnieku dzīvi un darbu dzimtenē, cilāja atmiņas, skatīja nākotnes izredzes. Patīkama bija nakts guļa siena šķūnī lauku klusumā. Mičigenas latviešu ļaudis galvenokārt ieradās svētdienas rītā un kuplajā sanāksmē varēja saskaitīt pāri par pussimts viesu, starp tiem ap 14 agronomu. Sanāksmi atklāja kopas vadītājs agr. K. V. Liepiņš, pasvītrojot, ka zeme tomēr dod visdrošāko pamatu. Lai šejienes apstākļos izkļūtu no proletārieša stāvokļa un nodrošinātu sevi pret dažādām svārstībām darba tirgū — jāsāk farmošana laukos. Agr. V. Grozgalvis runāja par mūsu iespējām saimniekot ASV farmās, apskatot darba spēka jautājumu, saimniecību izvēli, kādas kultūras dod visdrošāko ražu. Viņa atzinums bija, ka izvēršot saimniekošanu vispusīgi, lauksaimnieks nav pakļauts dažādām svārstībām, nav jābaidās no atlaišanām un pašam liela pastāvība. Lauksaimniecībā darbs nebūt neesot zemāk atalgots kā fabrikās. Izvēloties piemērotas kultūras atsevišķos gadījumos pat pārsniedzot to. Agr. Venners pakavējās pie augļkopības šejienes apstākļos, pastāstot par saviem panākumiem un pieredzi. Lielu vērību viņš ieteica piešķirt pundurābelītēm, kas dod labu ražu un atmaksājas. Pēc viņa vērtējuma dārzkopības nozare attiecīgos apgabalos esot stabila un varot dot labus ienākumus. Agr. Zobs pastāstīja par saviem vērojumiem praktiskā darbā sierniecībā un tieši biezpiena nozarē. Sekoja pārrunas, kas bija dzīvas un saistošas. Tajās izvirzīja jautājumu, ka mums pašiem jārada savi kooperātīvi un krājaizdevu kases. Šinī jautājumā nolēma griezties ar attiecīgu ierosinājumu pie saimnieciskām organizācijām Ņujorkā. Bez tam atzina, ka Agronomu biedrībai jādomā par plašāka lauksaimniecības žurnāla izdošanu, jo vajadzība pēc tā ir nobriedusi. Pēcpusdienā Lauksaimniecības dienas dalībnieki šķīrās, kļuvuši par daudzām atziņām bagātāki. No līdzenumiem atbraukušie priecājās, ka esot bijusi iespēja redzēt skaisto un kalnaino „Latgali". Visi sanāksmes dalībnieki apskatīja arī agr. P. Finartija saimniecības laukus un atzina, ka saimniekošana šī centīgā latvieša farmā nostādīta pareizi.

V. Zirnītis

ZIEDOJUMI

DV Toronto nodaļā iemaksāti sekojoši ziedojumi:

Trūkumcietējiem: R. Šūna — $6.00, K. Jansons — $2.00; namam K. Bencons — $2.50; stundas algas zied. Alf. Sukse — $4.00, Alīne Sukse — $2.00, Art. Sproģis — $4.00; Bērzainei Arv. Vītols — $12.00.

Latvisks paldies visiem ziedotājiem.

DV Toronto nod

KANADĀ

HAMILTONĀ

Kristus ev. - lut. latviešu draudzes Hamiltonā dāmu komitejai bija radusies doma, aicināt mācītāju un draudzi vismaz vienu svētdienu gadā pulcēties dievkalpojumam nevis pilsētā baznīcā, bet izbraukt kaut kur uz laukiem un Dievu pielūgt brīvā dabā.

Tikai 24 jūdzes ziemeļaustrumos no Hamiltonas, Mofatā (Moffat) draudzes loceklis Kārlis Pērkons pavasarī iegādājās prāvāku lauku īpašumu un atļāva savu lielo ābeļdārzu, tāpat arī plašās noras un birztalu draudzes ekskursiju dalībnieku un dievkalpojumu apmeklētāju rīcībā.

Svētdien, 11. jūlijā, jau ap plkst. 10 no rīta Pērkonu mājās ieradās pirmie izbraukuma dalībnieki. Plašais ābeļdārzs ar sirmajām ābelēm deva siltajā vasaras svētdienā vēsu pakrēslu. Dārza vidū zem ābeles bija novietots vienkāršs koka galds, uz tā balts bērza krusts. Šī altāra priekšā — kā kādreiz dzimtenē kapsētas svētkos — koku paēnā novietojās ap 120 sabraukušo dievlūdzēju.

Pēc dievkalpojuma izbraukuma dalībnieki pavadīja vairākas stundas gan grupiņās, sasēdušies zaļajā zālē un mielojoties ar līdzi paņemtajiem gardumiem, gan vadīja laiku sporta rotaļās. Skriešanā — nesot olu karotē — sacentās visjaunākie draudzes locekļi — 4 un 5-gadīgie. Virves vilkšanā spēkojās kā vīriešu, tā sieviešu vienības. Sporta spēles vadīja R. Martinaite.

Ap plkst. 6 vakarā ekskursanti atstāja viesmīlīgos Pērkonus, lai garīgi un fiziski atspirguši atgrieztos savā ikdienas darbā.

Šis bija pirmais tāda veida mēģinājums. Tā iniciātoriem bija trejāds mērķis: pirmais — dievkalpojums brīvā dabā, otrs — radīt ciešākas saites draudzes locekļu starpā, trešais — pārbaudīt un pierādīt, ka izbraukums zaļumos, jautrība un atpūta iespējama arī bez reibīgajiem dzērieniem..

A. N.

LONDONA, ONT.

Svētdien, 11. jūlijā, londonieši pulcējās Gibbona parkā, kur koku ēnā notika bērnu svētki. Bija sanākuši gandrīz vai visi latviešu vecāki ar saviem bērniem un viņu viesi no Toronto, Niagāras un Dašvūdas. Izpalika tikai tie bērni, kas jau bija aizbraukuši uz vasaras nometnēm un vēl kāds pāris. Netrūka arī bērnu labvēļu, kurus jaukais laiks nebija aizvilinājis uz Kanadas „jūrmalām" vai zveju. Tie bērni, kas vēlējās piedalīties svētku nodarbībās un sacensībās, arī bija reģistrējušies kuplā skaitā, kādi 47 dalībnieki.

Svētki sākās ar minēto dalībnieku gājienu skolotājas L. Caukas vadībā un A. Ūdra mūzikas pavadījumā. Visiem dalībniekiem rokā bija Latvijas valsts karodziņi. Pēc gājiena P. Dreimanis uzrunāja bērnus un paskaidroja visas iespējamās nodarbības un sacensības. To bija diezgan daudz. Tomēr vairākās nodarbībās piedalījās gandrīz visi 47 dalībnieki. Tās vadīja R. Epneris un E. Upītis, V. Pakulis, E. Miniāts un citi. Netrūka dalībnieku arī literārā stendā, ko vadīja L. Cauka un P. Zvagulis. Lai gan bieži tiek aizrādīts, ka garīgās nodarbības esot maz dalībnieku, šoreiz tā nebija — vairāk kā puse dalībnieku deklamēja, dziedāja, mīklas minēja un pat atbildēja uz literāriem jautājumiem. Arī zīmēšanas stends, ko vadīja E. Ūdris, pievilka vairāk par pusi dalībnieku, pie kam bija labi zīmējumi: piem., latvju tautas meita. Sacīkstes V. Pakuļa un O. Miniāta vadībā bija jautras un, kā parasts, skaļas. Tām sekoja rotaļas I. Epneres vadībā, balvu izsniegšana un svētku noslēgums ar rīcības komitejas priekšnieka E. Ūdra uzrunu, kurā viņš pateicās visiem svētku rīkotājiem un dalībniekiem, īpaši bērniem.

Siltajā dienā bija ļoti patīkami atspirdzinājumi, kurus izsniedza J. Vasariņa. Ikviens nodarbību un sacensību dalībnieks saņēma ogas, apelsīnu vai saldumus. Ieeja svētkos visiem bija brīva. Balvu iegādei un citām vajadzībām līdzekļus deva Latv. ev.-lut. draudzes pārvalde, LL Kopa un tās skola, kā arī DV Londonas nodaļa.

Ps.

LNAK VALDES SĒDĒ

Pieņemtie lēmumi un atzinumi. — Iecelta LNAK vēlēšanu komisija

Pagājušo sestdien LNAK valdes priekšsēža A. Svennes vadībā notika paplašināta LNAK valdes sēde. Darba kārtībā bija vairāki svarīgi jautājumi. Kā pirmo apsprieda Ziemeļamerikas Kultūras fonda valdes jautājumu un apstiprināja ASV ieteikto valdes sastāva projektu. Attiecībā uz Kultūras fonda valdi globālā mērogā nekādi lēmumi netika pieņemti, jo LNAK valdei vēl nav saņemta tieša informācija no ALA's, bet tikai presē ievietotie atreferējumi. Tika apspriesti arī jautājumi sakarā ar draudzības dienām Niagārā un apstiprināja LNAK vēlēšanu komisiju, kurā ieiet no LNAK kā pr-dis A. Svenne, locekļi J. Grīslis, Dr. V. Slaņķis, R. Roze, bet no DV KV J. Kleķeris, TLB — N. Pētersons, Sv. Andreja baznīcas — A. Sproģis, LKKCK J. Grodnis, Sporta apvienības — Ž. Zentiņš, Jaunatnes audzināšanas padomes J. Deksnis, Preses biedrības Kanadas kopas — K. Sidars. Savus pārstāvjus nebija paziņojusi Sv. Jāņa un Latviešu baptistu draudzes.

Visplašākās debates izcēlās sakarā ar A. Svennes ziņojumu par nesen notikušo LNAK sasaukto organizāciju apspriedi, kurā pārrunāja DV KV viedokli attiecībā uz LNAK vēlēšanām. Bija saņemta arī DV KV valdes vēstule, kurā bija paziņots DV jau presē atreferētais lēmums, ka LNAK vēlēšanās būtu jāpiedalās visiem tautiešiem bez nodevām.

LNAK valde savai atbildei DV pieņēma šāda satura tekstu.

LNAK paskaidro, ka atsevišķa iemaksa no vēlētājiem vēlēšanu izdevumu segšanai nekad nav ņemta un arī turpmāk tāda nav paredzēta, bet vēlēšanās, saskaņā ar Apvienības statūtu 6. panta noteikumiem, var piedalīties ikviens 18 gadu vecumu sasniedzis Kanadā dzīvojošs latvietis, kas nokārtojis LNAK Padomes noteikto biedru naudu 2 dolaru apmērā vismaz par pēdējo pusgadu. Vēlēšanu izdevumi arvien segti parastā budžeta kārtībā. Attiecībā uz vēlēšanu izdevumu segšanu LNAK valde ar pateicību pieņem DV KV priekšlikumu un atzīst, ka tas ļoti atvieglotu LNAK budžetu. Ja visas draudzes un biedrības tam piekristu, tad, pēc vēlēšanu izdevumu konstatēšanas varētu aprēķināt izdevumu sadalīšanu starp organizācijām proporcionāli biedru skaitam. A. Svenne šinī pašā sakarā ziņoja, ka pēdējā organizāciju sanāksmē solījies svarīgo vēlēšanu jautājumu vēlreiz apspriest nākošā organizāciju sanāksmē. Valde šo domu atbalstīja un nākošā organizāciju sanāksmē, kur vēlēšanu jautājums būs darba kārtībā, varēs piedalīties visi, kurus tas interesē.

Baltiešu sieviešu padomei kā latviešu delegāti apstiprināja Ingridu Vīksnu. Nolasīja arī Latviešu apvienības Francijā priekšsēža mācītāja E. Lappukes piesūtīto pateicību Kanadas latviešiem par $514.00 lielo ziedojumu invalidam Ilmāram Anckaitim motorizēta braucamā iegādei. Pieņēma arī LNAK pārstāvja R. Norīša ierosinājumu sasaukt Bramptonā sanāksmi, kurā piedalītos LNAK valdes locekļi. Akceptēja Baltiešu tautu federācijas latviešu pārstāvja A. Stašāna lūgumu piešķirt BTFK aizdevumu 25 dolaru daļējai Aizvesto piemiņas sarīkojuma deficita segšanai.

Sakarā ar Tautas balvas vākšanu L. Bērziņam mācītājs A. Čops ierosināja, ka tāpat kā tas bija ar T. Reiteri, arī visiem pārējiem Tautas balvas laureātiem turpmāk vajadzētu sarīkot attiecīgus referātu vakarus. Šo lietu nodeva Izglītības un kultūras nozarei.

Sakarā ar sarežģījumiem telpu dabūšanā, pieņēma Dr. N. Tichovska priekšlikumu — pārcelt kultūras dienu sarīkojumus Toronto vienu nedēļu vēlāk, nekā tas bija paredzēts. Latviešu kultūras dienu sarīkojumi Toronto notiks laikā no 9. līdz 17. oktobrim.

LNAK Padomes vēlēšanu komisijas pirmā sēde notiks 27. jūlijā.

ŠE KOPĀ MĒS BIEDRI, KAM LEMTS NEBIJ MIRT

Desmit gadi trimdā aiztecējuši kā desmit mirkļi mūžībā. Bieži vien liekas, ka dzimtene aiz mums palikusi tikai pirms dažām nedēļām. Taču tiekoties ar draugiem un paziņām no dzimtenes, redzam, ka pagājušais laiks ir bijis pietiekami ilgs, lai bērnu pārvērstu jauneklī un jaunekli ievadītu vīra gados.

Mūsu vidū nav vairs daudz to draugu, ar kuriem kopā elpojām dzimtenes gaisu un minām vienas tekas. Tiekoties ar viņiem, mēs tos izjūtam kā daļu no dzimtenes.

Ka latvieši grib turēties kopā, grib būt savu tautiešu vidū, apliecināja daudz un dažādās vietās un laikos rīkotie Līgo svētki, kur pulcējas nevis simti, bet tūkstoši.

Ja latviešu mākslinieku koncertus, teātra izrādes apmeklē cilvēki, kuriem vairāk vai mazāk šī māksla interesē, tautas svētkos sarodas visi tie, kuri kaut uz brīdi grib justies kā mājās, grib izjust dzimtās zemes silto pieskārienu, kas plūst gan no dziesmām, gan no mātes valodā runātiem vārdiem.

Pagājušajā rudenī trīs tūkstoši pulcējās pirmajos Kanadas Dziesmu svētkos, tā visskaidrāk apliecinot savu gribu būt un palikt latviešiem. Uz šī rudens Tautas svētkiem mūs visus sauc un aicina drosmīgais Tālavas taurētājs. Viņa taures skaņas ir skanējušas tālu pāri Kanadas robežām un simtiem dzirdīgas ausis viņa aicinājumam sekos, mērojot tālus ceļus, lai būtu klāt šais vienības svētkos.

Mēs zinām, ka vispilnīgāk vienības gars vienmēr un visos laikos izpaudies armijā, kas arī bijusi katras valsts un tautas vienības simbols. Diemžēl, bieži nonākot pilsoniskos dzīves apstākļos, šis karavīru gaitās staigātais kopsolis pajūk, jo arī karavīrs ir tikai cilvēks ar visām cilvēciskajām vājībām un īpašībām.

Kanadas Daugavas Vanagi, vēlēdamies atjaunot šo kopsoli, šo daudzkārt pairušo vienības garu gan bijušo cīnītāju, gan pārējo trimdas latviešu vidū, ar vīru koru dziesmu skaņām grib iepludināt mūsu sirdīs un domās nemirstīgu mīlestību uz savu dzimto zemi un sirsnīgu, neviltotu draudzību uz savas tautas locekļiem.

Lielajā vīru koru kopkoncertā kuplā skaitā piedalīsies kori no ASV un visas Kanadas.

Šai koncertā mēs dzirdēsim arī Toronto slaveno igauņu vīru kori, kura piedalīšanās uzskatāma kā simboliska vienības parāde. Arī viņi grib iet ar mums kopsolī pretī savas un mūsu zemes brīvībai un vienotībai.

Nekāds naidnieks, nekāda ļauna vara nespēs sairdināt latviešu tautu, ja mēs stāsimies pretī vienoti. Būsim un paliksim tādi, atbildot katram, kas par mūsu vienības jaukšanu piesola zeltu un godu, ar Tālavas taurētāja vārdiem:

„Mans zelts ir mana tauta,
Mans gods ir viņas gods."

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. GE 2707
114 DANFORTH AVE

KONSULS
VILIS TOMSONS
5210 VICTORIA AVE, APT. 16
Tel. AT 7798
MONTREĀLĀ, P. Q.

LASĪTĀJU VĒSTULES

NESKATI VĪRU NO CEPURES VAI „NEŅEM MANI AR PLIKU ROKU"

M. Kronleja Latvijas Amerikā 30. jūnija numurā izsaka vēlmi pēc kompetentāka Promenādes koncertu vērtētāja. Informācija vajadzīga tikai tiem cilvēkiem, kas neiet uz promenādes koncertiem, bet tie, kas iet, ir jau paši labi informēti. Gribu piebilst, ka recenzijas domātas vairāk tiem, kas paši apmeklē katru promenādes koncertu, lai tādā veidā klausītājs varētu salīdzināt savus uzskatus ar recenzenta domām. Kritikas vienmēr ir bijušas subjektīvas, bet, ja kādam tās nepatīk, tad labākais veids ir — apstrīdēt kompetences. Brīnos arī, cik M. Kronleja labi mani pazīst, lai gan neesmu ne reizes ar raksta autori ticies un recenzijas nekad nav bijušas nodrukātas ar pilnu parakstu. Latviešiem ir sakāmvārds „Neskati vīru no cepures. Zināšanas taču nevienam nav rakstītas uz pieres. Ne tikai mūzikas teorijas sīka pārzināšana ir tā, kas nosaka vērtētāja spējas, bet savā ziņā arī pieredze šai laukā.

Katrā ziņā latviešu laikraksti ir palaiduši garām kādu svarīgu faktu: jau 10 gadu vecumā man pašam bija savs koris (kāds, tas nav svarīgi), diriģenta tituls piedevām, un ne tikai tas, bet koris arī koncertēja!

Uz turpmākiem rakstiem neatbildēšu.

A. K., Toronto.

SABIEDRĪBAS MORĀLE

Ja novērojam vārnu sasēšanos uz augstāka zara, tad varam vērot, ka tām parasti knābji ir vienā virzienā un pat astes vienā leņķī. Viss atkarājas no tā, kā pirmā vārna nosēdusies. Cilvēku sabiedrība, diemžēl, tai ziņā savā stājā neko neatšķiras. Bija laiki, kad, piem., katru latviešu leģionāru un pat katru baltiešu tautas bēgli Rietumeiropā gribēja pataisīt par kara noziedznieku. Vēsture griežas — gan ļoti lēnām — pretējā virzienā, un varbūt mēs varēsim drīz runāt par Jaltas un Potsdamas līgumu slēdzējiem kā par „miera noziedzniekiem." Ir tik daudz kumēdiņu ar starptautisko tiesu Nirnbergā, par kuru kāds drosmīgs franču advokāts teica: „Kam tāds teātris? Uzvarētāji tiesā allaž, tā ir mūsu daļa!"

Nesenais notikums ar Alfreda Valdmaņa apcietināšanu un nodošanu tiesai ir patiesi mūs aizķēris, jo esam mazi, un tādas lietas tomēr ņemam nopietni. Tas, ka, piem., kāds ASV sūtnis Meksikā un agrākais Ņujorkas pilsētas galva tūdaļ pēc iecelšanas palika Meksikā un ir nedomā atgriezties ASV, lai stātos tiesas priekšā, ir šī kontinenta apmēros ļoti sīka lieta. Protams, no lielo notikumiem mazajiem nevajadzētu mācīties. Tādēļ visu mūsu vēlēšanās ir, lai Valdmanis iznāktu no tiesas zāles sveiks un vesels. No otras puses — šis izredzes ir vājas, jo attiecīgā puse, riskēdama viņa apcietināšanu, ir jau rēķinājusies ar uzvaru, kaut simbolisku. Tā ir politiski saimnieciska prāva, no kuras rezultātiem nevajadzētu pārāk nobīties.

Ja mēs ar iepriekšēju aptauju apstaigātu latviešus, kas par Valdmaņa darbību kaut ko zina, noprasot stingri: „Vai šis cilvēks ir latviešiem darījis kaut ko ļaunu?" — liekas, tādas negātivas atbildes nebūtu, un pie mūsu atklātās dabas tas taču sen jau būtu zināms! Arī pašreizējā stāvoklī ar kanadiešiem neizskatās, ka kaut kas konkrēts būtu apsūdzības pamatā.

Lai kā šī lieta arī risinātos, ievērojot Rietumpasaules spīdošās izgāšanās visās lietās, kur darīšana ar taisnību, varētu apšaubīt arī šīs prāvas gaitu. Pēc tam jau mēs visi būsim gudri vai taisnīgi. Nez' vai nebūtu labāk, jau tagad pieņemt puspelēku īstenību un visai nepalauties, ka šī prāva varētu kaut ko izšķirt.

Knuts Lesiņš

Latviešu dāmas! Eiropas frizieris
KAPSI'S HAIR STYLING
113 MAC PHERSON AV.
Starp Yonge St. un Avenue Rd
Pirmklasīgs darbs pie ilgviļņiem, matu griešanas, krāsošanas un skropstu kopšanas. Iepr. pieteikties pa tel. WA 2-4585
runā vāciski, krieviski un zviedriski

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

Ziedosim stundas algu trūkumcietējiem

Ziedojumi iemaksājami DV Kanadas valdes kasierim Mr. A. Putniņam 280 Wrigth Ave, Toronto, Ont., vai vietējās Daugavas Vanagu nodaļās.

K. Sidars

Jaunie farmeŗi Kanadā tic darbam un zemes svētībai

KRUSTĀM ŠĶĒRSĀM PA „LATVIEŠU PAGASTU"

SIENA TALKAS LATVIEŠU PAGASTĀ

IV

Kad pirms 12 vasarām ap šo pašu laiku apstaigājām Kurzemes laukus, redzējām visapkārt briestošās labības druvas, saulē vita noplautais āboliņš un siens, bet daudzās lielajās lauku mājās bija tikai pāris cilvēku. Tas bija tad, kad Kurzemei pāri tikko bija aizdunējuši kaŗa trokšņi, kas vēl skanēja Latvijas austrumu pamalēs, rietumu armijām traucoties uz Maskavu un Ļeningradu.

Šī plašā un bagātā zeme, protams, tādas nelaimes kā mūsu Dievzemite nav nekad pārdzīvojusi, bet jaunais Kanadas latviešu farmerim pašlaik stāv pie saviem laukiem tāpat kā toreiz, varbūt vēl lielākas vasaras bagātības priekšā, un viņš ir izmisis šinī bagātībā! Viss aug un briest, viss plaujams un šķūņos vācams, bet lielās farmas ir gandrīz bez cilvēkiem, atskaitot pašu jaunā saimnieka divas darba rokas, kas tomēr ir nespēcīgas, ja tanīs nav naudas, kas vajadzīga arī, lai bagāto vasaras svētību dabūtu šķūņos.

Lai palīdzētu jaunajiem latviešu farmeriem ievākt ražu, tiem dažkārt talkā ierodas Toronto tautieši. Arī pagājušā sestdienā un svētdienā uz latviešu pagastu bija izbraukuši vairāki talcinieki. Tur vīri ar dakšām krāva augstos āboliņa vezumus — gan tiešī so spailes, gan saspiestu četrstūrainās āboliņa ķīpas. Ar techniskajām palīgierīcēm arī izskaidrodienu sprauslodams traktors, šis vienīgais Kanadas darba zirgs, un vilka uz šķūņiem vezumu pēc vezuma. Bija izdevība redzēt arī īstos zirgu divjūgus, kas nepalika iepakaļ savam mechanizētajam konkurentam. Kanadā zirgs jau sen bija nolikts „vecos dzelžos" līdz ar vecāko gada gājumu auto modeļiem. Tikai latviešu farmās tas tagad atkal atguvis nolauptās tiesības — ne vien aizvizināt savus jaunos saimniekus godībās, bet vilkt arī smagos ražas vezumus. Pilnām mutēm tie ķēra āboliņa klēpjus un atgaiņāja uzbāzīgās mušas, kas lipa pie acīm, kamēr četri vīri cīnījās ap vezumu ar smagajām dakšām, apbiruši siena ziediem un sviedru lāsēm. Piektais vīrs augstajā vezumā ar garu dakšu izvietoja āboliņa klēpjus un tos iemina ar kājām. Zirgu īpašnieks bija kāds cits vecs Kanadas farmeris, kas ar savu pajūgu ieradies palīdzēt latviešu kaimiņam. Uz lauku naudai ir pavisam cita vērtība kā pilsētā, un ja pilsētas strādnieks viens pats 8 stundu garajā dienā var pārnest mājās 10 un vairāk dolaru, tad Kanadas farmeris savu divjūgu dzen 12 stundas no vietas par 10 dolaru, pats piemīdams vēl vezumu. Viņš savu laiku klusi sarunājās ar saviem zirgiem, dodams tiem dažādas komandas, kad tiem jāapstājas vai jāsāk atkal kustēties. Kad zirgiem bija jāapstājas, viņš pieklājīgi pateica: „Thank you!" un zirgi palika uz vietas kā piesieti līdz saimnieka jaunai komandai. Latviešu zemnieka „Tprū!" Kanadas zirgiem ir svešs. Kāds latviešu farmeris šo vārdu veltīgi saucis kanadiešu zirgiem, kamēr tie paši ar vezumu atdūrušies šķūņa sienā ... Latviešu farmeŗi, kas iegādājušies kanadiešu zirgus, sūdzas, ka viņiem ar tiem visliešākās esot „valodas grūtības."

Āboliņa un siena vezumus šķūņos izkrauj ar speciālu celtņu, kam tie ir, palīdzību. Vezums pabrauc zem celtņa, no kuŗa virs tā nolaižas spēcīgas „dzelzs rokas," kas satver vezuma saturu un pa gaisu aiznes to uz šķūņa otro galu. Ar pāris tvērieniem vezums ir tukšs un pajūgs var atgriezties atkal uz lauka pēc jauna vezuma. Celtņa virvi velk traktors vai smagais auto. Vezuma izkraušana šādā kārtā ilgst tikai 10 līdz 15 minūšu. Līdzīgā kārtā izkrauj arī uz lauka saspiestās āboliņa ķīpas.

Izrādās, ka visraibākās dzīves gaitas talcinieku grupā bijušas Liepājas drāšu fabrikas ķatlu kurinātājam Jānim Ķūsim. Vairākkārt bēgdams no boļševikiem, viņš beidzot nokļuvis Rietumvācijā, bet pēc tam palīdis Beļģijas pazemē kā ogļracis līdz atkal dienas gaismu ieraudzījis Kanadā kā mūrnieks. Tagad Ķūsim ir sava vasaras māja Sidrabenē, pilsētā glīts dzīvoklis un pašam savs auto. Lauku darbu prasmi tas ieguvis jau Sidrabenē, bet šis vingrinājums Jāņos beidzies tik nelaimīgi, ka visa ģimene saindējusies ar indīgo ēfeju. Dr. J. Karols tagad pūlas saindētos no viltīgās nezāles sekām izārstēt. Piezīmējams, ka šīs sekas ir diezgan nepatīkamas un ārstēšana ilgst pat vairākas nedēļas. Talciniekam Arvidam Turķim lauku darbs jau pazīstams no Latvijas, kur tas mācījies agronomiju un vadījis pats savu saimniecību pie Ērgļiem. Jukonā, netālu no Polārā loka, viņš racis vaŗu un svinu, jo bijis jānokalpo līguma gads. Divpadsmit mēnešu vietā viņš nostrādājis vēl vienu mēnesi pa virsu un tad devies uz latviešu „galvaspilsētu" Toronto, lai pievērstos mūrnieka arodam, kā pašlaik vislabāk atalgotam darbā. Torontietis Nikolajs Kaverskis, kas arī pats mēģinājis nodibināt eksistenci lauku darbā, uz vienu dienu bija izvizinājies par galveno talcinieku-traktoristu, motoru vadīšanā vispirms gūstot labu pieredzi pats pie savas smagās auto mašīnas. Viņš tomēr atzinis, ka pilsētā pie naudas vieglāk kļūt, nekā uz laukiem, un tāpēc palicis uzticīgs mūrnieka javas un ķieģeļu piegādātāja darbam, lai Toronto rastos vairāk glītu dzīvojamo māju. Par latviešu dzīves apdrošināšanu rūpējas talcinieku vidū dzīves apdrošināšanas aģents Aleksandrs Kretulnieks, kas atzīst, ka arī apdrošināšanās veids nebūtu peļams, kaut gan latviešu pagastā tīri vilki nav vēl manīti. Viņš par savu dzīves mērķi tomēr atzīst farmu un jūsmo par vēžiem un forelēm.

Protams, veco Latvijas lauku tradicijas turpinās arī latviešu pagastā. Un kad gaŗais dienas darbs ir galā, saimniece saimes istabā jau klājusi kuplu galdu, ap kuŗu sasēstas vīri, kas vēl smaržo pēc siena ziediem. Apkārt ceļo alus kanna, raisās valodas un dziesmas. Tad arī aizmirstas smagās siena dakšas un ikdiena, kurā mēs gribam saskatīt tikai pelēcīgo. Talkās mēs atgriežamies it kā dzimtenes vasarā, kad kaimiņš kaimiņam gāja palīgā. Svešumā šis sauklis vēl tālāk paplašinājies — tautietis tautietim!

Latviešu pagastā, siena laikā.

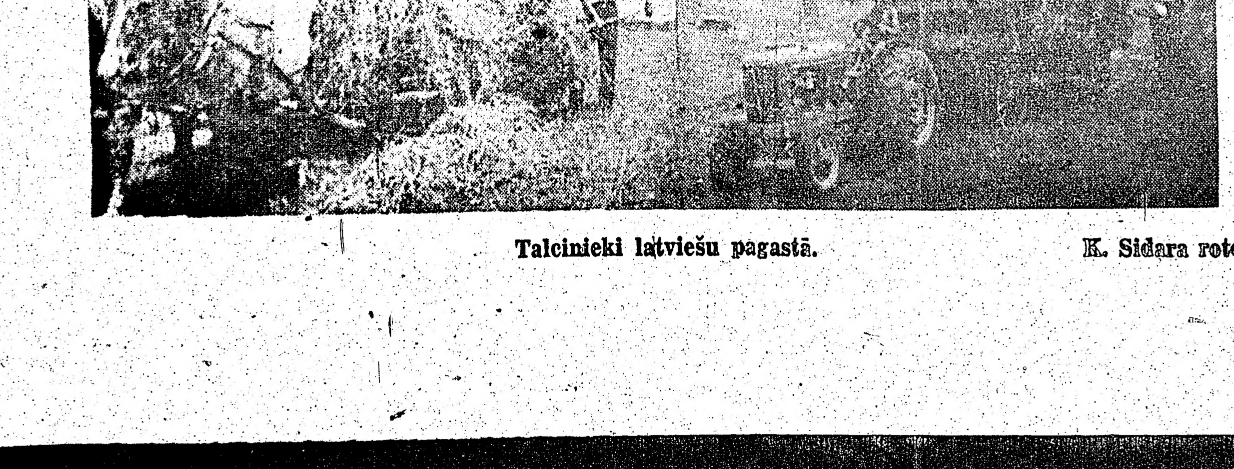

Talcinieki latviešu pagastā. K. Sidara roto

TRIMDAS SAULAINAS UN ĒNAS PUSES

RIEBUMS PRET VARMĀCĪBU

Rakstniece Zenta Mauriņa kādā latviešu laikrakstā rakstīja, ka no zviedriem var mācīties trīs lietas: labu uzvešanos, iedzimtu riebumu pret varmācību un demokratismu.

Lai cik patiesi būtu prominentās latvietes vārdi par latviešu ziemeļu kaimiņiem zviedriem, tomēr tā bija zviedru valdība — savas tautas demokratiski vēlētie vadoņi — kas, par spīti cilvēcībai, demokratiskam paŗvarnes tiesībām izdeva mūsu leģionārus Padomju Savienības bendēm, kur viņu lielākā daļa, jādomā, ir jau nonāvēti. Mēs visi ar riebumu un dusmām atceramies, ka šinī jautājumā zviedru meistari un zviedru mācītāji izdošanu nespēja novērst ne lūgšanās, ne streiki, nedz arī sakropļošanās un pašnāvības.

Šie un citi mazāki notikumi noliedz šķietamo riebumu pret varmācību. Ja šāda izdošana notiktu vēl šodien, tad zviedri nav vairs pilnīgi brīvi, un tādēļ izdara varmācības par spīti iedzimtajam cēlajam īpašumam.

Vācu filozofs Hegels sacīja, ka vēsturi veido trīs faktori savstarpējā iedarbē. Šie faktori ir: tautas iedzimtās īpašības, tautas idejas un ārējie apstākļi.

Ārējie apstākļi — citu valstu iejaukšanās un uzbrukumi — tagad gandrīz pilnīgi noteic mazo un vidējo tautu liktenus.

Saturns

Latvijā miris garīdznieks

Saņemta ziņa, ka 1954. g. 13. janvārī 88 gadu vecumā pēc īsas slimošanas viegli mūžībā aizmidzis Latvijā, Liepājā, Liepājas pareizticīgās Sv. Trijādības baznīcas pārzinis virspriesteris, Kurzemes apgabala prāvests Pāvils Jankovičs.

Nelaiķis bija Rīgas apriņķa Zaubes pagasta laukstrādnieka dēls. Centīgi mācīdamies beidzis Rīgas Garīgo semināru, dažus gadus bijis par skolotāju Kurzemes pareizticīgo draudžu skolās. Garīdznieku kārtā iesvētīts 1900. gadā, pēc kam kalpojis par priesteri Kurzemē un 1904. gadā pārcelts uz Liepāju, kur ilgus gadus bijis Sv. Trijādības baznīcas virspriesteris - pārzinis.

Tēvs Pāvils bija centīgs savā darbā, sirsnīgs lūgšanās Debesu Tēva priekšā, ar ko iemantoja savu garīgo bērnu un pat cittautiešu un citticībnieku mīlestību un cieņu.

Lai Debesu Tēvs dod viņa dvēselei svētīgu dusu savos debešu mājokļos, bet viņa kauliem lai ir vieglas Liepājas baltās smiltis.

UZSAUKUMS JAUNATNEI

Laikmets, kurā mums lemts dzīvot ir grandiozu pārvērtību laiks. Un šo pārvērtību norisē pasaule palikusi nestabila, nedroša, choatiska. Asā vērtību pārvērtēšana smagi skaŗ arī jaunatni. Un briesmas jaunatnei slēpj sevī nopietnus draudus visas cilvēces nākotnei, jo jaunatne ir katras tautas un arī visas cilvēces nākotnes cerību zvaigzne — pasaules un dzīves veidotāja pēc nedaudz gadiem. Dziļi nozīmīgs tādēļ ir pazīstamais izteiciens: — Kāda jaunatne, tāda tautas nākotne.

Latviešu trimdas jaunatne ir ierauta problēmu un cīņu visasākajā virpulī. Viens no tās kardinālajiem dzīves jautājumiem ir kļuvis — tautas nacionālo vērtību saglabāšana vai atstāšana novārtā, nodošana iznīcībai. Latviešu valoda, latviski tikumi, latviska ģimene —— ārpus dzimtenes robežām šo vērtību būt vai nebūt — galvenokārt ir atkarīgs no latviešu trimdas jaunatnes. Ja tā šīs vērtības neglābj un nesaudzē, tad nākošajā paaudzē tās jau būs retums. Bet neizbēgams ir arī kāds cits secinājums — latviešu jaunatne, kas aizmirsīs savas tautas nacionālās vērtības, arī pati kļūs kā vējā iziris zieds — bez īsta aizvēja un pamata zem kājām.

Latvju jaunatne! Tavs lielais uzdevums tādēļ ir sargāt vērtības, ar ko pats Dievs Tevi apveltījis, liekot Tev un Taviem senčiem piedzimt Dzintarjūras krastā. Šajā sargāšanas uzdevumā Tev grib palīdzēt vecākā paaudze. Šajā uzdevumā Tevi stiprināt vēlas visi tie, kas piedalās Jaunatnes dienu rīkošanā 31. jūlijā un 1. augustā Toronto. Latvju jaunieti! Apņemies piedalīties šajās Jaunatnes dienās. Pieteicies uz tām jau iepriekš un aicini, lai to dara arī Tavi draugi. Lai šīs dienas kļūst par skaistu un iespaidīgu latvju jaunatnes gara izpausmes demonstrējumu.

A. ARĀJS, Jaunatnes dienu Toronto rīcības komitejas vārdā

L. JUCHTA 60 GADI

Ludviga Juchta vārds ir pazīstams katram igaunim. Viņš ir ieguvis popularitāti kā mākslinieks un kā patriots. Viņš ir Igauņu nacionālās komitejas ASV loceklis un vēlēšanās ieguva vislielāko balsu skaitu. Igauņu koncertos viņš uzstājās bez atlīdzības, novēlot ienākumu igauņu nacionālai lietai. Pagājušā gadā viņš viesojās Zviedrijā un visus ienākumus no saviem koncertiem nodeva Igauņu Naiconālam fondam. Kad Igaunija zaudēja brīvību 1940. g., Juchts, jau būdams ASV pilsonis, asi vērsās pret komūnistiem Amerikas presē, kas toreiz nebija viegli.

24. jūlijā Juchts atskatās uz 60 mūža gadiem. Viņš ir dzimis Tartu apriņķī. Kā kontrabasists viņš ir pazīstams tālu aiz savas dzimtenes robežām, koncertējot Eiropā un Amerikā. Viņš ir labi pazīstams arī Rīgas publikai. No 1932. līdz 1934. g. J. bija mācības spēks Latvijas konservātorijā. Drīz pēc tam viņš aizbrauca uz Ameriku. Tagad viņš spēlē Bostonas simfoniskā orķestrī. Bez tam J. ir mūzikas profesors Bostonas universitātē un Jaunanglijas konservātorijā.

SAVIENOTĀS VALSTIS

ŅŅUJORKA

● Daugavas Vanagu vīru koris Ņujorkā cītīgi gatavojas vīru koŗa festivālam Toronto, kas notiks 4., 5. un 6. septembrī. Cik paredzams, uz Toronto izbrauks vīru koŗi no Milvokijas, Detroitas, Bostonas un citām vietām.

● Latviešu inženieŗu biedrība ASV, kuŗas sēdeklis atrodas Ņujorkā, apvieno 56 biedrus. Valdes priekšsēdis ir inž. L. Pāvels. Notecējušā darbības gadā notikuši 2 referāti, 4 technisko filmu izrādes un sarīkota ekskusija uz American Can Co. fabriku Bruklīnā. Biedrība piedalījusies kopīgā igauņu, lietuviešu un latviešu inženieŗu un architektu biedrību sarīkojumā. Biedrība savā pilnsapulcē nolēma atbalstīt Kanadā iznākošo latviešu technisko žurnālu „Technikas apskats", abonējot un piesūtot tam rakstus.

GRAND RAPIDI (MICH.)

● 11. jūlijā latviešu ev. - lut. Vienības draudzē notika jauniešu iesvētīšana, kas izvērtās par visas draudzes svētku dienu, jo tika iesvētīti arī dāvinātie dievgalda trauki, kas iegādāti pašu spēkiem. Svētrunu teica un iesvētīšanu izdarīja draudzes mācītājs J. Lazda, ērģeļu pavadījumus veica Ed. Grīnvalds no Hastingas.

Iesvētītie no saviem piederīgiem un draugiem saņēma ziedu veltes. Iesvētīti 4 jaunieši: Ligita Brante, Ināra Liedeskalniņa, Inese Paegle un Oskars Ritums.

● Vold. Rozīte, kas pirms apm. viena mēneša ieradās ar ģimeni no Vācijas, atradis darbu savā profesijā un strādā kā krāsotājs. Pirmo atbalstu dzīves uzsākšanai viņiem sniedza Vienības draudzes mācītājs J. Lazda, draudzes dāmu komiteja un Kuškis, Lapsiņš, Mednis un Butmanis, nododot V. Rozītim aploksni.

● Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. - lut. draudzes mācītājs prāvests J. Ozols 9. jūlijā atskatījās uz 78 mūža gadiem. Šinī dienā viņu apsveica draudzes padome ar prof. J. Rutmani priekšgalā, dāmu komitejas pārstāves, organizāciju delegāti un liels draugu un paziņu pulks. Prāvests J. Ozols vada latviešu draudzi Grand Rapidos kopš tās dibināšanas, skaitliski tā ir lielākā Mičigenā.

● 11. jūlijā agr. P. Finartija saimniecībā atklāja Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. - lut. draudzes bērnu pirmo vasaras nometni. Uz atklāšanu bija ieradušies bērnu vecāki un tajā piedalījās arī Mičigenas agronomu kopas organizētās lauksaimniecības dienas dalībnieki. Dievkalpojumu noturēja prāvests J. Ozols, pēc kam nometnes dalībniekus apsveica cand. theol. Vēra Fricsone. Pēdējā un agr. A. Cubiņš vadīs nodarbības, bet saimniecību pārzinās M. Kārkliņa. Jau pirmajā dienā mazie bija visai sajūsmināti par lauku apstākļiem un daudzajām iespējām gūt jaunu pieredzi un izklaidēšanos.

● Latviešu biedrība šinī vasarā paredzējusi rīkot Zaļumu svētkus. Biedrības priekšnieks inž. Oskars Leimanis savu atvaļinājumu pavada Leikvjū pilsētiņā.

V. Z.

● Kā ar labu gribu, uzņēmību un enerģiju iespējams kļūt neatkarīgam ne tikai farmošanā, bet arī tirdzniecībā, to tagad parādījis Jānis Švechs Grand Rapidos. Jaunais līdumnieks irdzniecībā vēl nesen dzīvoja un strādāja fabrikā netālu no Flint pilsētas, pārnāca uz šejieni un iepirka māju līdz ar pārtikas preču veikālu, kas saucās Center Ave Food Market, 1746 Center Ave, N. E.. (tālr.: 71368) un skaitās uz Jāņa un Amalijas Švechu vārda. Veikalā iespēja iepirkties visāda veida pārtikas produktus, dažādas delikateses un gaļu. Švechu ģimene grib pakalpot arī latviešu klientiem un skatoties pēc atsaucības un vēlmēm turēt nākotnē veikalā tādus produktus, kas būtu tieši pa latviešu gaumei. Atkarā no pieprasījumiem paredzēts stāties sakaros ar zušu, nēģu tirgotājiem Kanadā, lai tad šos gārdumus piedāvātu patērētājiem. Bez tam jaunajiem iesācējiem ir vēl daudz citu jauku projektu un plānu, kas nākotnē varētu tikt realizēti. Veikals darbojas jau trešo nedēļu un kā jaunie īpašnieki paskaidro, ar apgrozījumu varot būt apmierināti. Veikals ērti sasniedzams ar Plainfieldes autobusu un atrodas Center ave un Sweet ielas stūrī. Šis ir pirmais tīri latviešu saimniecisks pasākums Grand Rapidos, ja neskaita kādu restorānu, kas pieder kādai latvietei kopā ar vīru amerikāni. Piezīmējams, ka Švechu ģimenei tirdzniecības nozarē plaši piedzīvojumi jau no Latvijas. Veikals atvērts darbdienās no plkst. 8—6 (trešdienās līdz pl. 1), piektdienās no plkst. 8—9.

V. Z.

— Ka cilvēki mīlestības dēļ zaudē prātu, ir skaidri pierādīts ar to vien, ka tik daudzi apprecas.

KALNRAČU SIEVAS KĻŪST NEUZTICĪGAS

Tuneļa racēji izpelnījuši 700 dolaru mēnesī

NACIONĀLĀS OPERAS DARBINIEKA STĀSTS PAR KALNRAČA GAITĀM BRITU KOLUMBIJĀ

Laikā, kad Toronto un citās lielpilsētās pat vasarā izjūtams ass bezdarbs un ļaudis ciešāk saujā sažņaudz grūti nopelnīto dolaru, ir cilvēki, kas bezdarbu vēl nav pazinuši, ja vien paši vēlējušies strādāt un kas par rītdienu daudz nebēdā. Tie ir vīri, kas nāk no Kanadas mežiem un pazemes, kur nostrādājuši gaŗus mēnešus vai pat gadus, lai tad uz laiku atkal „atgrieztos dzīvē" un dažās nedēļās vai mēnešos ar uzviju censtos visu nokavēto atgūt. Sapelnītās naudas notērēšanā lielpilsētas ir kā radītas, jo mežu un kalnu darba nometnēs tikt vaļā no naudas tiešām grūti. Tā kalnu un meža vīri atgriežas ar „lielām naudām." Ne jau visi naudu tik viegli palaiž; dažs centies iegādāties nekustamu īpašumu un pie tā tad arī paliek, bet ir vīri, kas aizgūtnēm iztukšojuši dzīves pasniegto kausu līdz pašām mielēm, atkal metas raktuvēs, lai pēc kāda laika no jauna parādītos kādā citā pilsētā ieņemt dažus malkus no „dzīves kausa." Daudzi ar šādu dzīvi aizpildījuši visu savu mūžu un laimīgi nomiruši.

Šādai naudas pelnīšanai — un dažkārt arī tērēšanai — nodevušies vairāki latvieši. Nesen no Labradoras atgriezās būvtechniķis Eduards Tiltiņš un par naudu, kuŗu viņš nopelnīja kā mūrnieks, nopirka Toronto māju, tā nodrošinādams nākotni savai ģimenei — diviem dēliem un kundzei, kas vēl atradās Vācijā. Šinīs dienās no Kanadas „rietumu gala" Toronto ieradās Ārijs Kalniņš. Viņš, tāpat kā Ed. Tiltiņš, absolvējis Rīgas valsts technikumu un nostrādājis pagājušā gadā pie jaunās hidro-elektriskās spēkstacijas būves Kemano, 600 jūdžu ziemeļos no Vankuveras, Britu Kolumbijā. A. Kalniņš darbā saistījies kā inženieris ar algu 350 dol. mēnesī, bet visiem techniskiem darbiniekiem alga pakāpeniski paaugstināta, pa periodiem pieliekot pa 25 dolariem. Darbs noritējis augstu kalnos, 5600 pēdu virs jūras līmeņa, kur pat jūlija mēnesī bijis dziļš sniegs, kas nekad nenokusis. Taisīti kalnu ezeru aizsprosti un kāds 10.6 jūdzes gaŗš tunelis, kas gājis arī zem Sulferina ezera. Kalnos tomēr bijis silts, un vīri pat sauļojušies bez krekliem, kaut gan visapkārt mirdzējis sniegs.

Ārijs Kalniņš J. Kreiļa uzņ.

Spēkstacijas būvdarbos strādājuši 7000 strādnieku. Visi labi nopelnījuši, sevišķi tie, kas strādājuši tuneļa rakšanas darbos pazemē. Daudzi izpelnījuši pat 700 dolaru mēnesī. Visa nauda arī gandrīz atlikusi, jo dzīvošana darba nometnēs izmaksājusi tikai 2 dolari dienā, ieskaitot labo uzturu un gultas veļu. Vīri pelnījuši naudu un turpat noguldījuši nometnes bankas nodaļā, lai pēc darba atstāšanas „izietu pasaulē" ar ļoti solidu ietaupījumu. Dažs nostrādājis 4 gadi no vietas, piemēram, mūsu tautietis Arnolds Kalnciems, kas bijis labākais galdnieks visā darba vietā. Pavisam kalnu spridzināšanas un rakšanas darbos strādājuši ap 50 latviešu. Visi strādnieki bijuši pa lielākai daļai ieceļotāji. Staņislavs Zelts spēkstacijas būvdarbos iestājies tūliņ pēc iebraukšanas no Anglijas.

Jaunajiem iesācējiem sākumā bijis jādzīvo apkurinātās nometnes teltīs, bet vēlāk tie pārvietoti dzīvojamās barakās, kur netrūcis pat vannas istabu un citu labierīcību. Virtuve gatavojusi spēcīgus ēdienus. Uzturs bijis ļoti labs. Daudzi ārzemnieki brīvlaikā mācījušies angļu valodu, lai sāktu jaunu startu kā labi angļu valodas pratēji. Nometnes bieži apciemojuši lāči, kas nākuši pat barakās un pievākuši no galdiem šokolādi. Lāči tā sadraudzējušies ar kalnu vīriem, ka bijuši bieži nometnes ciemiņi. Tie staigājuši uz pakaļkājām un diedelējuši pēc saldumiem. A. Kalniņš rāda vairākus fotouzņēmumus, kuros viņš redzams apkampies ar lāci. Lielais zvērs viņam arī viegli ar savām lūpām izņēmis mutē turēto maizes gabalu. Posts bijis tad, kad lāči, lakstodamies ap vīriem, nokavējuši rudenī ziemas guļu. Tad tie neganti saluši, rūkuši un ar varu lauzušies siltajās barakās. Pēdīgi nometnes administrācija visur izlikusi uzrakstus, ka lāču aizturēšana izbeidzama septembra mēnesī, lai tie laikus varētu aiziet ziemas migā.

7 KALNRAČI ZAUDĒJUŠI SIEVAS

Nelaimes gadījumi darbā notikuši reti, bez nopietnām sekām. No latviešiem smagāk cietis vienīgi Pēteris Bikaunieks, kas izārstējies un 4 mēnešus pavadījis Vankuverā, kur saņēmis ap 200 dol. mēnesī apdrošinājuma naudas. Turpretim kalnu vīrus skārusi kāda cita nelaime, jo daudzi, ilgi būdami ārpus ģimenes, zaudējuši sievas. Kamēr ģimenes paliek pilsētās, to apgādnieki strādā tūkstošiem jūdžu tālumā, mēnešiem no vietas. Tā kā vīru izpeļņa ir ļoti laba, sievas pilsētās par atsūtīto naudu dzīvo bezrūpīgu dzīvi. Tām kļūst beidzot garlaicīgi un viņas uzsāk meklēt vīriešu sabiedrību. Tas sākas ar dažiem izbraukumiem, kamēr vīra prombūtnē sievai rodas kāds pastāvīgs mājas draugs. Tā no 7 kalnu inženieŗiem, kas strādājuši Kemano, sievas pazaudējuši visi. Savu sievu zaudējis arī Ārijs Kalniņš. Kad viņš atgriezies no kalniem pie ģimenes, priekšā jau bijis cits. Arī meitai bijis līgavainis un viņa apprecējusies tai pašā dienā, kad iesvētīta. A. Kalniņš domā, ka no visiem precētiem kalnu vīriem sievas azudējuši apm. 75 proc.! Būdams satriekts par izirušo ģimenes dzīvi, viņš 8 mēnešus klīdis pa Vankuveru bez darba un mēģinājis aizmirsties. Kad tas tomēr neizdevies, braucis uz Toronto.

Jautāts par nākotnes nodomiem, A. Kalniņš vienaldzīgi atmet ar roku. Viņš jau pēc dažām dienām atkal dosies prom, šoreiz uz zelta raktuvēm, lai tad, varbūt kādā citā Kanadas lielpilsētā parādītos vīrs, kam ir gan daudz naudas, bet par kuŗu īstu prieku tomēr nopirkt nevar. Šķiet, ka A. Kalniņš kādu prieku tomēr ir atradis, un tā ir rīkošanās ar foto un kino-kamerām. No Britu Kolumbijas viņš atvedis pilnu koferi ar paša uzņemtām šaurfilmām, kuŗas jau nodemonstrējis dažiem Toronto draugiem. Tās ir krāsu filmas, kas šim kalnu vīram sakrājušās gan darba vietā kalnos, gan ceļojot pa visu plašo Britu Kolumbiju un tās galvaspilsētu — Vankuveru. Baraku vīri un lāči, kalnu sniegotās galotnes, zilganie ezeri un mākoņainās debesis ar saules rieta un lēkta atpsīdumu tajās, vīri darbā un atpūtā — viss tas divās stundās ļauj kopā ar A. Kalniņu izceļoties pa Britu Kolumbijas skaistākajām vietām. Kā pēdējo filmu K. nodemonstrē Sidrabenē filmētos skatus, kuros redzamas daudzas pazīstamas Toronto latviešu sejas. Viņš domā filmēt arī citus latviešu sadzīves notikumus, ko jau sācis Vankuverā, tāpat uz vēlēšanos izgatavot arī ģimenes filmas, sevišķi ģimenēs ar bērniem, kuriem kā pieaugušiem vēlāk būs interesanti aplūkot savas bērnu dienas ekrāna gaismā.

NEPATĪKAMI DARBI LABI ATMAKSĀJAS

Ārijs Kalniņš vienmēr bijis „nemiera gars." Jaunības dienās Latvijā viņš pievērsies baletam un, lai kļūtu uz skatuves dēļiem, vispirms iestājies Nacionālā operā par skatuves strādnieku, bīdot draperijas, butaforijas un dekorācijas. Vēlāk iekļuvis statistos un pat veicis dažus akrobatiskos epizodus. Vingrinājumi baletā viņam ļoti labi noderējuši, izstaigājot Britu Kolumbijas klinšaino kalnu galotnes un pazemes raktuves. Kaŗa dienestā Latvijas armijā viņa jaunais „habijs" bijis armijas zirgu izcelšana gaisā uz pakaļkājām. Sakarā ar šo treniņu, viņš piespiedis stāvus staigāt arī lielākos Kanadas lāčus.

A. Kalniņš domā, ka kalnrača darbs nebūtu zemē metams nevienam jaunieceļotājam, ja viņš jūtas tam fiziski piemērots. Tādā gadījumā tikai ģimenes nebūtu vēlams atstāt tūkstošiem kilometru tālu, lai tās apciemotu varbūt tikai reizi gadā, kad var izrādīties viss jau par vēlu... Arī Kanadas darba devēji labvēlīgāk skatās uz tiem darba meklētājiem, kas savas pirmās gaitas šinī zemē pavadījuši vai nu pazemē, vai mežā. Šie „nepatīkamie" darbi tomēr labi atmaksājas, un, ja nopelnīto naudu lietderīgi izlieto kādam zināmam mērķim, dzīvē var tikt tālu uz priekšu. Viņš tomēr ļoti sarūgtināts par mūsu sieviešu morāli svešumā. Klaušu laikos, kad rekrūšus ķēra piespiedu kārtā krievu armijai, mājā palikušās līgavas uzticīgi gaidījušas 25 gadi, kamēr līgavainis „pārnāk no zaldātiem." Precētās sievas tagad nevarot pagaidīt pat vienu gadu.

-rs

CEĻA VĀRDI

Otrs cilvēks nespēj tevi aizvainot, ja tu pats to negribi. Tikai tad tu esi aizvainots, ja tu sevi atzīsti par aizvainotu.

Pārbaudi savas attieksmes pret otru, neraizējies par to, ko viņš dara, bet par to, kas tev jādara, lai savu gribu uzturētu saskaņā ar dabu.

Epiktets

Cilvēks, kam trūkst patiesīguma, ir kā pajūgs bez asīm, nekustīgs un nelietojams.

Kung Fu Tse

Lielākais pārsteigums, ko sagādā bagātība, ir iepazīšanās ar daudz dzīves skaistuma, ko var iegūt bez tās.

Nauda ir labs kalps, bet slikts kungs.

Johans Roeslers

ATSKATS UZ ČIKĀGAS JAUNATNES DIENĀM

PRIEKŠZĪMĪGI NOORGANIZĒTS JAUNATNES SALIDOJUMS

Mums jāpriecājas ar lielu lielo prieku par pārmaiņām, kādas notikušas Čikāgā gada laikā. Pagājušā gada vasarā noorganizēto jaunatnes dienu sanāksmēs un sarīkojumos nevarēja piedalīties neviens vecākās paaudzes pārstāvis, jo prasīja gadus. Šogad, turpretī, jau rīcības komitejas sēdēs, kas izstrādāja jaunatnes dienu programmu, pieaicināja arī audzinātājus un sabiedriskus darbiniekus.

Rezultāts bija tāds, ka komiteja aicināja jaunatnes dienās piedalīties visus tautiešus. Daudzi neticēja: „Kopīgi mielasti, pēc tam dejas... Vai tikai mūs negrib izjokot?" Un tā arī iznāca, ka vecās paaudzes pārstāvju varēja būt vairāk. Rīkotāji bija cerējuši redzēt vairāk skolotāju savās sanāksmēs, ko arī vēlāk pateica — to bijis pavisam maz. Pats skolas prāks H. Kreicers tomēr bija ieradies. Tur bija arī gandrīz vai visi baltu filologi, kas ir skolotāji a priori. Bija pārstāvētas arī mākslinieku aprindas, saviesīgajā vakarā jauniešu deju zālē vērojā prof. Dobrovolskis, pats gan nedejoja, bet ar to šis vakars mazliet atgādināja akadēmiskās balles brīvās Latvijas laikā Rīgā.

Jaunatnes dienas bija noorganizējušas 9 Čikāgas jaunatnes organizācijas: Čikāgas jaunatnes pulciņš, Čikāgas latviešu studentu kopa, Čikāgas latviešu baptistu draudzes jaunatnes pulciņš, Čikāgas latviešu biedrības sporta sekcija un Čikāgas latviešu studentu pulciņš, Staburaga 70. skautu vienība, Gaujas 6. gaidu vienība Čikāgā, Valdemāra un Elvīras Dzelmes latviešu tautas deju kopa, Čikāgas latviešu biedrības sporta sekcija un Čikāgas Daugavas Vanagu sporta kopa. Organizācijas darbs bija veikts priekšzīmīgi, un šis jaunatnes salidojums ar tik lielu dalībnieku skaitu, kāds vēl nav bijis no 3—500, kā kurā sanāksmē, visvairāk gan ballē — tuvu pie 600 — uzskatāms par vienreizēju notikumu trimdas latviešu jaunatnes dzīvē. Priekšzīmīgi norīteja arī visi sarīkojumi, un — lai tas būtu zināms visiem latviešu jauniešiem brīvajā pasaulē — pateicoties tam apstāklim, ka organizētāji nekautrējās lūgt padomus no piedzīvojušiem sabiedriskiem darbiniekiem, atzīstot viņu zināšanas un pieredzi. Čikāgas jaunatnes dienās mēs arī skaidri redzējām, ka mūsu šķietami pazudušie dēli un meitas ir atkal atgriezušies mājā. Vai par to nav jāliek kalpam nokaut un sagatavot svētku mielastam vistreknāko teļu?

Spiritus Iuventutis.

KAIMIŅU ATSAUKSMES PAR LATVIEŠU LITERĀTŪRU

J. Andrupa un V. Kalves sarakstītā Latviešu literātūra angļu valodā atradusi cildinošas atsauksmes lietuviešu un igauņu presē. Čikāgas lietuviešu laikraksts „Draugas" ievietojis literātūras kritiķa Dr. J. Balys labvēlīgu novērtējumu. Igauņu literātūras žurnālā „Tulimuld", kas iznāk Stokholmā ievietots Kārļa Draviņa raksts par minēto grāmatu.

Kādēļ es no Fifidēlijas „mūvējos" uz Čičigānu

PATIESS TRIMDISKS PASTĀSTS

Toreiz, kad es vēl dzīvoju Fifidēlijā, man pienāca no vecā drauga Teodora Lepiķa vēstule. Viņš rakstīja tā:

„Dzīve mums te, Čičigānā, iet uz augšu: pērkam mājas, automobiļus uz nomaksu, katru sestdienas vakaru dzeram kāzas, vannā te var iet, kad tik ienāk prātā, prusaki nav lielāki kā Latvijā, šņabis maksā $1.27, aknu desa leduskapī nepaliek veca. Esmu kultūras daļas vadītājs, ļoti daudz darba — teātris, koncerti, referāti — viss uz mana kakla, bet par tām vēl jāvada jaunatnes pulciņš un svētdienas skola. Bet ir visvērtīgākais laiks manā dzīvē — biedrības uzdevumā kalpot latviešu tautai...

Tavs Teodors".

Vēstule mani savilpoja: jābrauc uz Čičigānu! Fifidēlijā ar vairs nebija gaisa: vienu draugu no mūsu kompānijas nosita gar zemi pie paša krogus durvīm — ārā nākot, nevis iekšā ejot. Es samekļēju to pašu veco kasti, ar ko biju transportējies šurp no Vācijas, pār lielajām diķim, sakravāju tur iekšā savu iedzīvi un devos ceļā.

Čičigānā nonācu svētdienas pēcpusdienā, nedēļu pirms Jāņiem, un tūlīņ steidzos uz latviešu biedrību. Tur pašreiz notika vasaras kursi svētdienas skolas skolotājiem. Mans draugs lasīja lekciju, un dažu skolotājās jaunumiņi klausījās. Uzgaidot priekštelpā, es dabūju noklausīties arī lekcijas beigas.

— Skola ir linu mārks, — stāstīja Teodors Lepiķis, — skolnieki — lini, bet skolotājs ir linu mērcētājs. Jo labāk lini būs izmērcēti, jo vieglāk tos varēs pēc tam žāvēt, kaltēt, mālt un kulstīt. Un skolotāja nopelni visā spožumā parādīsies pašās beigās, kad balti izbalinātos audeklu baķus eņģeļi aiznesīs uz debesīm, kā to tik skaisti pateicis Ķencis Slātavas oietumā. —

Ieraudzījis mani priekštelpā, draugs tā kā apjuka un izlikās, it kā manis nemaz nepazītu. Sen jau nebijām redzējušies, kur tie gadi!

Tad atkal bija ļoti izbrīnījies, ka es atrodoties Čičigānā. Vai drīz braukšot atpakaļ?

— Tava vēstule, Teodor, mani tik ļoti ietekmēja, ka esmu pilnīgi pārnācis dzīvot šeit, — steidzos viņam izskaidrot situāciju.

— Redzi, draugs, esmu šovakar tik ļoti aizņemts, ka man ar tevi nemaz nav laika aprunāties: pēc pusstundas sāksies mans referāts, tad esmu lielūgts vakariņās, — viņš savukārt steidzās izskaidrot situāciju.

— Žēl gan, braucu pie tevis kā pie veca drauga. Bet es tev pateikšu pašu galveno iemeslu, kādēļ esmu braucis šurp: te ir sabiedriska darba iespējas, un man tas ir vajadzīgs, jo citādi sabiedrībā nav līdzsvara: trauku mazgātājs, grīdu slaucītājs vai naktssargs — saproti pats — nav nekādas cienas. Es, piemēram, varētu vadīt jaunatnes pulciņu. —

— Redzi, draugs, tas darbs ir uzticēts man, to es nevaru uzticēt citiem. —

— Varbūt tev vajadzīgs skolas pārzinis?

— Redzi, draugs, man pašam tas ir uzticēts.

— Varbūt jums nav sarīkojumu daļas vadītāja? Tas būtu tieši piemērots postenis manām interesēm.

— Redzi, draugs, kā es varu dot tev to, kas man pašam uzticēts?

— Man šodien teica, ka jūs te projektējot izdot žurnālu. Vai tu nevarētu pieprasīt mani par redaktoru.

— Redzi, draugs, ja tu uz tik augstām lietām sāc skatīties, tad tas tev ir par apgrēcību. Žurnāla redaktors jau ir izraudzīts, un tas esmu es. Man ir parādīta žēlastība.

— Bet, Teodor, kāda vella pēc tad tu man rakstīji tādu vēstuli?!

— Redzi, draugs, vai es varēju iedomāties, ka tu iekārosi to, kas man uzticēts?

Es tomēr paliku Čičigānā.

Alims Alimdžāns.

Indra Gubiņa

MŪŽĪBAS TILTI

Pacel acis uz augšu,
Gurdi kaut būtu tev plaksti,
Debesu zilgmē lasi,
Stāsta ko mūžības raksti.

Zvaigznes nav tikai gaisma,
Tukšumā staro kas velti;
Pāri bezgala tālēm
Mūžības tilti ir celti.

Brīvs kad būsi no zemes,
Pāri šiem tiltiem tu iesi,
Draugos nāvei un dzīvei
Tālajā ciemā par viesi.

PADOMI NAMAMĀTĒM

M. BALDUMA

Augļu, sakņu un gaļas sterilizēšana

Izmantojot vasaras un rudens mēnešos ogu, augļu un sakņu bagātību, ir izdevīgi tos konservēt ziemai.

Augļus karsējot līdz 90 gr. C, tiek iznīcinātas sīkbūtnes, bet paliek minerālvielas un veselībai tik nepieciešamie vitamīni.

Arī saimnieciskā ziņā ir izdevīgi augļus un saknes sterilizēt mājās, iznāk nesalīdzināmi lētāk, nekā pērkot gatavus konservus. Tas ienes arī patīkamu pārmaiņu maltītē. Pie tam mājas apstākļos gatavotie produkti būs arī daudz labākas kvalitātes.

Ar diezgan mazu cukura piedevu vai arī pilnīgi bez tās augļi patur savu svaigo garšu.

Sterilizēšanai lieto speciālos „Veka aparātus" vai arī parastos lielākos virtuves katlus. Katlā jāieliek stiepļu režģis, lai stikla burkas nepieskartos trauka pamatam. Izšķir trejādus konservēšanas veidus: Sterilizēšanu ūdens peldē, sterilizēšanu sautējot un sterilizēšanu krāsnī.

KAS JĀIEVĒRO STERILIZĒJOT

Visiem traukiem jābūt nevainojami tīriem. Stikla glāzes ir jāizmazgā ar pulveri — sodā šķīdinājumu. Pēc tam tās jāizskalo un jāizžāvē, uzliekot uz tīras drānas. Glāzes nav jāslauka. Gumijas riņķis vispirms ir jāpielaiko, tad tos ieliek sodā ūdenī un nomazgā, labi noskalo. Gumijas riņķi nedrīkst būt ieplaisājuši vai arī pārmērīgi cieti. Pirms lietošanas tie turami remdenā ūdenī.

Augļiem jābūt sausiem un bez bojājumiem. Pārāk nogatavojušies augļi sterilizēšanai neder, tos var izlietot marmelādēm.

Saknes sterilizēšanai ņem tikai jaunas, vislabāk dārza raženumus. Sakņu sterilizēšanai ņemot zirnīšus, puķu kāpostus, mazos cukura burkānus, sparģeļus, melnās saknes, jaunas sarkanās bietes, tomātus u. t. t.

Kad augļi un saknes ir sagatavoti sterilizēšanai, tos iepilda pēc iespējas cieši glāzēs, lai karsējot nesakristu un nepaliktu tukšas vietas.

Sulīgām ogām un augļiem pārkaisa cukuru vai arī pārlej cukura šķīdinājumu. Cukuram jābūt pilnīgi izkausētam, tad to pārlej augļiem 2 cm zem glāzes malas, malas noslauka ar karstā ūdenī iemērktu drānu, uzliek gumijas riņķi un tā stikla vāciņu un noslēdz ar atgriezni, bet tikai tik stingri, lai stikla vāciņš paliktu vēl drusku vaļīgs. Ja karsējot vāks ir pārāk stingri noslēgts, glāze var saplaisāt. Sterilizējamiem traukiem ir jābūt visiem vienāda lieluma un vienāda satura. Ja augļiem pārlej karstu cukura šķīdinājumu, tad arī sterilizēšanai ņem karstu ūdeni, bet aukstam cukura šķīdinājumam ņem aukstu ūdeni.

Sterilizējamā traukā ūdenim jābūt līdz pusei. Tanī saliek stikla glāzes un vidū ieliek termometru. Trauku aizvāko. Karsē lēnām, jo karsējot uz straujas uguns, augļi saplaisā, kļūst pārāk mīksti, zaudē barības vērtības un labo garšu.

Karsēšanas laiku rēķina no tā brīža, kad termometrs sasniedzis norādīto karsēšanas gradu. Kad karsēšana beigusies, katlu noņem no pavarda, noņem vāku un izņem termometru.

Glāzes var atdzesēt sterilizēšanas ūdenī, vai arī vēl karstas izņemt no katla un pārsegt ar drānu, jo jāizsargā no caurvēja.

Konservu glāzēm piestiprina uzrakstus un noliek vēsā, sausā vietā.

Pēc dažām dienām traukus pārbauda, un ja kādā glāzē būtu manāms rūgšanas process, augļi jāuzvāra un jāizlieto.

SAKŅU STERILIZĒŠANA

Saknes sterilizējot jānoplaucē vai jānovāra viegli sālsūdenī. Tad tās uzliek uz sieta un notecina. Sakārto glāzēs, 3/4 tilpuma un pārlej ar sālsūdeni tik tālu, lai saknes būtu šķidrumā. Uz vienu litru ūdens ņem 10 gr. sāls. Sterilizē kā augļus.

STERILIZĒŠANA KRĀSNĪ

Saknes un augļus var sterilizēt krāsnī. Ņem dziļāku pannu un tās pamatā ieliek stiepļu režģi. Glāzēm jābūt pildītām vismaz 3/4 ūdenī. Cepeškrāsnī var sterilizēt vienā reizē 4—5 glāzes. Mazāk glāžu jāieliek lielajā krāsnī kā mazas vai lielākas kā glāzes var saplaisāt.

Karsējot saknes cepeškrāsnī, tās nekad nav jāsterilizē 2 reizes, jo krāsnī karstums ir daudz lielākas kā ūdenī.

Kad glāzes izņem no ūdens, tās pārsedz ar drānu un atdzesē.

AUGĻU SULU STERILIZĒŠANA

Pudelēm jābūt tīrām. Aizbāžņus ņem pavisam jaunus, 10—15 minūtes karsē verdošā ūdenī. Sulu iepilda pudelēs un aizbāž, aizbāžņus piesien ar auklu. Sulas sterilizē 15 min. pie 75—80 gr. C. Tām sulām un biezeņiem, kuriem klāt ir cukurs, aizbāžņi jābāž pavisam dziļi.

Pēc karsēšanas pudeles saliek kādā traukā ar kaklu uz leju. Pēc stundas pudeļu galviņas iemērc izkausētā lakā vai parafīnā. Ja pēc karsēšanas laika aizbāžņi ir pacēlušies, pudeli izņem, aizbāzni iebīda atpakaļ un nosien.

Gatavam uzliek uzrakstus un novieto vēsā, sausā un tumšā telpā.

UZGLABĀŠANA AUKSTĀ ŪDENĪ

Ļoti skābas zaļās ērkšķogas un rabarberus var uzglabāt ziemai, nomazgājot un sapildot pudelēs. Rabarberus sagriež mazos garenos gabaliņos un pārlej ar aukstu ūdeni. Labi aizbāž un aizlako. Novieto tumšā, vēsā un sausā vietā.

GAĻAS STERILIZĒŠANA

Bieži saimniecībā zināmā gada laikā ir daudz labu medījumu, kurus uz reizi nevar izmantot, bet sterilizējot tos var saglabāt ilgāku laiku.

Gaļu sterilizēšanai ņem bez kauliem, ne vārītu, vai ceptu. Gaļa pilnīgi jāatbrīvo no plēvēm, bet to neizvāra vai neizcep gluži gatavu. Pilda zemākās, platās glāzēs. Viruma gaļu pilnīgi pārlej ar buljonu, bet cepeša gaļu ar cepeša mērci.

Gaļa, tāpat kā saknes, ir karsējamas otrreiz pēc 2—3 dienām.

Gaļas konservus uzglabā vēsā, sausā un tumšā vietā. Pirms lietošanas glāzi ar konservēto gaļu ieliek ūdens peldē un sakarsē.

VĪRIŠĶĪGS VAIDS SAR SIEVIŠĶĪGĀM LIETĀM

Modes un skaistumkopšana

Mode, liekas, radusies jau tūlīt pēc Ievas grēku krišanas, kad viņai bija nepieciešamas trīs vīģes lapas, kamēr Ādams iztika tikai ar vienu. Tā lietā mūsu dienām sievietes prāta 75 proc. aizņemti ar skaistumkopšanu un modēm.

Visas trakās modes pa lielāko tiesu dzimst Parīzes modes karāļu smadzenēs (Christian Dior u. c.). Tieši vīrieši paši ir vainīgi precēto vīru galvas sāpēs un visās citās pārējās nelaimēs. Ja nebūtu modes maiņas ik pa sešiem mēnešiem, tekstilrūpniecība jau sen būtu bankrotējusi. 1913. g. katrai sievietei vajadzēja apm. 19 1/4 jardu daudzumu materiāla apģērba pagatavošanai. 1928. gadā, kad modē bija īsās kleitas un īsie svārki, atmetot vēl dažus apģērba gabalus — dažus apakšsvārkus u. c., sievietei apmierinājās jau ar apm. 7 jardiem drānas — 12 1/4 jardu mazāk! Tas bija šausmīgs trieciens tekstilrūpniekiem, un tā Marsels Busakš (Boussac), sašūtis par drēbju tirgus krišanos, griezās pie Kristiāna Diora, kas tad ar apģērbu radīja „New Look". Lai sievietes izskatītos „fasonīga", tad apģērbam pēc „jaunās modes" vajadzēja vismaz 25 jardu materiāla.

Tūkstošiem modes žurnālu vienmēr publicē jaunākās modes, kur redzamas skaistas sievietes, pa pusei ietītas, satuntulētas visādos nesaprotamos drānu mudžekļos, bet galu galā ir tomēr pusplikas. Reizēm tās izskatās, kā siena gubas, kam teļi apgrauzuši apakšas, dažreiz atkal tik slaidas, ka katru mirkli viduklī varētu lūzt. Lai nu kā, bet viens gals — apakšējais vai augšējais — vienmēr paliek neapklāts. Ap 1934. g. — apakšējais, 1954. gadā augšējais.

Modes mainās, un līdz ar to tiek iedragāts ģimenes miers (17 kleitas mājās, un nav ko mugurā vilkt!), nelīdz ne viņu šķiršanās draudi, jaunai modei par upuri krīt viss. Katru dienu nāk klāt visādi modes jaunumi un arī trakumi.

Sievietēm uz galvas ir redzams viss, bet tikai ne tas, ko varētu saukt par cepuri. Reizēm liekas, ka uz galvas ir vesels sakņu vai zooloģiskais dārzs. „Cepures" ir visādas — zemas, plakanas, lielas un mazas, pat ar caurumu vidū.

Svārkiem priekšā un mugurpusē nav vienmēr vienāds garums; reizēm liekas, ka valkātājas gara pīta kleitai suns apgrauzis. Leiter mfg. Co. Dallasā nākusi klajā ar kleitām, kuram nav ne noteiktas priekšas, ne muguras puses — valkā kā patīk. Nesen redzēju vienu dāmu kostīmā, kuļu kostīma jaka bija pogājama ar muguras, un tāpat arī kabatas atradās uz muguras. Ja nu vīrietis uzvilktu bikses un svārkus otrādi, tad to noturētu par traku, bet sievietēm tā ir mode.

Paskatoties jau tagad uz sieviešu svārkiem, viens godīgs vecpuisis netiek gudrs. Ātrslēdzēju, pēc kuriem kādreiz varēja noteikt svārku priekšu (jo atradās vienmēr labā sānā), ir kreisā vai labā sānā, priekšā, vai arī uz muguras.

Mode ir laba īpašība, bet citādi — daža kuplāka dāma ar plato kleitu aizņem gandrīz vai visu ielu, sažņaugtā viduklī jau josta pazudusi apģērba krokās, nemaz nepadomājot par veselīgās figūras kropļošanu, galvas reiboņiem u. t. t.

Kostīmi un arī kleitas vairs netiek bazēti uz dabisko figūru, bet tā tiek polstēta gurnos, spēcīgi iežņaudzot viduklī. Varbūt tikai apm. 5 proc. sievietēm, šie „iebūvētie" polstējumi varētu nākt par labu. Nevarētu nepieminēt mazos zvaniņus, dažreiz svārku apakšmalā — viens paņēmiens, kā pievērst „mantai" uzmanību, tāpat kā to dara saldējuma pārdevēji, braukājot pa ielām.

Mākslinieki, kas zīmē audumiem rakstus, nesen nāca klajā ar „avīžu ziņām" par augstākā kalna iekarošanu.

Vēl pētījuma stāvoklī ir dāmu apakšveļa, bet šis tas jau ir parādījies atklātībā — dāmu apakšsvārki, kuri tikpat labi valkājami arī kā virsapģērbi un reizēm ir ļoti „fancy". Jaunākā korsete „refrigerette", esot vieglāk uzvelkama auksta (pāri zosu ādai — brrr!). Krūšturi ir sasnieguši savus kalngalus ar polstējumiem, daži ir pat ar gaisu uzpūšami, lai labāk izceltu un papildinātu formas. Ļoti ieteicami esot „Brīvības krūšturi", kuri balstās uz metala stīpu, atstājot muguru brīvu, un esot nēsājami arī virspusē.

DĀMU KĀJAS

Ļoti bīstamā stāvoklī ir nonākušas dāmu kājas. Pēdējais „fasons" ir katrā kājā valkājama savas krāsas zeķe — zaļa un sarkana! No kājām vairs redzama tikai tievākā daļa, un ja no dabas tās ir ļoti tievas, tad pretstatā platajām kleitām, sievietes atgādina divus mietus siena kaudzē, kam kazas apgrauzušas apakšu. Smailpapēžotās kurpēs (papēži uz metalla atserēm) iemocītās kājas nedroši taustās kā pīles uz ledus. Augumu izcelošās kurpes reizēm ir ar 4—5 collu papēžiem. Nesen kāds vācietis izgatavojis kurpes, kurām biezajā zolē ir mazs stikla akvārijs ar zivtiņu. Es tiešām jūtu līdzi sieviešu kājiņām, jo zinu, cik tām grūti. Bērnībā biju uzvilcis mātes kurpes ar augstiem papēžiem un pēc pirmā soļa biju jau ar degunu grīdā.

Visa padošanās jaunai modei sākās ar to, ka modes upuris mēģina savu labāko balles kleitu pastiept garāku vai arī ievilkt īsāku, ieraut kādu kroku mugurpusē vai arī uzpolstēt sānus. Beigu beigās kleita ir tā saķēmota, ka nav vairs nekādā veidā lietojama, un atliek tikai steigties pie šuvējas, lai to saglābtu. Nelaime ir tā, ka šuvējām nekad nav iepriekšējās nedēļas „modītes" un atliek tikai pirkt jaunu, nemaz nerēķinoties par sekām — virsstundām, papildus darbiem, vīra dusmām u. t. t.

Būtu jau labi, „vienreiz" mūžā var panest visu, bet kamēr dāmas iedarbina savus domāšanas aparātus, pārspriež jaunākās modes, noņemas, pāršūdamas vecās kleitas, un sagaida piemērotu reizi, kad varētu parādīties tautā — Parīzes modes namu karāļi jau nākuši klajā ar jauniem trakumiem. Atliek tikai visu nemoderno nolādēt un izstumt no veikaliem. Tā nu mūsu daiļā dzimuma maģiskais aplis nekad nebeidzas.

Reizēm tiešām notiek brīnumi, kad uz ielas parādās sieviete kā fatamorgāna, kurai acu krāsa, mati, pats augums un viss apģērbs ir krāsu harmonijā, ka jāapstājas ielas malā, jānoņem cepure un jānolaizās. Lielāko tiesu dāmas tomēr izskatās kā no UNRRA's apģērbu noliktavas nākušas. Pēdējā statistika rāda, ka tikai apm. 10 proc. sieviešu māk gaumīgi ģērbties, piemērot apģērbu augumam un nepārģērbties.

Pēdējie jaunumi modes pasaulē ir cimdi ar caurumu plaukstā, un tie valkājami tikpat labi uz kreisās kā labās rokas. Kabatas lakatiņi, uz kuriem drukātas kaloriju tabeles, diētas kartes un vingrošanas paņēmieni. Rokas somiņas, kuras piestiprinātas ar siksniņu virs ceļa, lai rokas būtu brīvas (priekš kam?).

Visu zemju apspiestiem vīriem un vecpuišiem pienācis pēdējais laiks apvienoties un gatavoties atmaksai pret Parīzes modes kara ļiem, kuri tik daudz nepatikšanu sagādājuši, dedzinot viņus uz pašu modes žurnālu sārta.

NEGALS AR DĀMU ROTAS LIETĀM

Ar dāmu rotas lietām ir tāds pats negals. Auskari pieņēmuši šausmīgus apmērus, gredzeni ir ar zvaniņiem, ķēdes ap kājām, kaklu rotas līdzīgas suņu apkaklītēm, kristalla rotas līdzinās kroņluktuŗiem, kakla un ausu ķēde (gali iestiprināti katrā ausī), gredzeni, kas valkājami kāju pirkstos — tādi esot daudz intimāki. Nesen Carousel House (Marion, Mass.) nāca klajā ar globa auskariem, tagad vēl papildinājuši ar akvāriju auskariem, kuros katrā peld pa zivtiņai. Sevišķi reklāmē auskarus, kas esot īsts roku darbs, izpūsta stikla pudelīte miniatūrā ar aizbāzni un pildīta ar īstu liķieri. Nebija tikai paskaidrots, vai tos pārdos licencētos „šņabja" veikalos vai rotu lietu. Novārtā nav atstāts arī riņķis sievietes degunā.

Sievietes skaistuma kopšanai ņem palīgā visus iedomājamos un neiedomājamos līdzekļus. Sievietes smērē sevi ar sejas, roku, kakla, lanolina, harmonu, aukstiem un karstiem krēmiem. Plūkā uzacis asarā macīs!" un atlikušās spalvas tad nokrāso, lai redz, kas palicis pāri. Acis ir krāsotas un liekas reizēm, ka deguns brauc ar divriteni. Vaigi ir krāsoti un pūderēti kā miltos apvārtīti. Mākslīgie acu plakstiņi sasniedz pat 3/4 collas garumu. Lūpas krāso visās neiedomājamās krāsās (lilā!).

Kāju un roku nagi tiek lakoti bez izšķirības, pēdējos vēl papildinot ar novelkamām miniatūrām bildītēm. Kājas tiek krāsotas brūnas, dažreiz vēl uzkrāsojot zeķu vīles, kas viss ļoti dabiski izskatās pēc lietus. Nevarētu nepiezīmēt kāju protēzes — „leg falsies".

Dzeltenie mati ir izbalināti, saskrullēti, sasvilināti, matu sprogas visādos mudžekļos, un to visu kopā sauc par frizūru.

Katra sieviete gaidīs vienu stundiņu (ja ne divas), lai tikai tiktu klāt pie friziera. Matu mazgāšanai un žāvēšanai būs jāņem klāt vēl viena stundiņa, līdz viss būs sauss aiz ausīm. Tad seko matu krāsošana, kas jau būs dubultīgi — apm. divas stundas noteikti. Tālāk seko ilgviļņi. Pats vārds jau vien daudz ko izteic, lai saprastu, ka nav darīšana ar „īsviļņiem". Sēdēšana vēl turpinās apm. četras stundas, lielāko daļu pavadot zem „bruņu cepures" — tvaika karstumā. Tā ir varonība, kura mums, vīriešiem, nav tik viegli saprotama. Ja aplēstu, cik ilgu laiku sievietes katru dienu pavada spoguļa priekšā, tad vienam otram vīrietim atlikušie mati sāk celties stāvus. Viss tas notiek skaistuma dēļ bez kādām vaidēšanām. Visu dabisko gandrīz aizstājis mākslīgais. Nesen par to dabūja pārliecināties kāds jauneklis, ka pēc kāzu nakts nepazina vairs savu sievu bez „make -- up". jo izrādījās, ka 23 g. v. jauneklis bija apprecējis 57 g. v. „jaunavu".

Badošanos, cīnīšanos ar elpas trūkumu iespīlējoties korsetēs, gulēšanu ar rullīšiem matos un visas pārējās mocības, ko sieviete sev uzliek, viņa panes bez vaida.

Skaistumu uz ielas tomēr redz ļoti reti. Mode un skaistumkopšana ceļ gaismā katras sievietes māku.

Modes maiņas ir izteiksmes līdzeklis maigā dzimuma stiprākai dziņai — vienmēr censties kļūt skaistākai par citām, un vienmēr būt citādai un arī pārākai.

Ja visu to atņemtu nost, kas tad paliktu pāri no daiļavām? Nekas(!?), tikai kritizētāju vīriešu būtu daudz vairāk kā tagad.

Tāpēc, lai viss paliek labāk pa vecam.

Teleskops.

SARGIETIES NO INDĪGĀS ĒFEJAS

Viens no visparastākiem veidiem, kā samaitāt savas vasaras brīvdienas, ir saindēties ar indīgo ēfeju.

Kaut gan Kanadas mežos ir papilnam tādu lietu kā vilku, lāču, un citu zvēru, tomēr kāds visai nevainīga izskata stāds katru gadu nodara Kanadas iedzīvotājiem daudz vairāk posta.

Ir vairāki augi, kas rada ādas niezēšanu, bet parastākais no tiem ir maza zemes ēfeja, kas izaug tikai dažu collu garumā. To var pazīt pēc tās trijlapja, kas parasti izskatās it kā novaskots, ar ierobotām vai gludām malām. Tai mēdz būt arī mazas baltas odziņas.

Aida Niedra

PIRMĀ REPUBLIKA

Romāns

Pirmā grāmata — ODZES ZEM PAPĒŽIEM

Visas tiesības patur autore.

47. turpinājums

„Žēl," teica Abgara Kūmene, kad abas jau soļoja uz dzelzceļa piestātni, „mēs maz redzējām, bet totiesu vēl šodien paspēsim apskatīt Zooloģisko dārzu."

„Vai jums nepietiek pašu Meža dārza zvērnīcas?" iesaucās Arne.

„Ak, kas tā par zvērnīcu?" nicīgi savilka lūpas Abgara Kūmene, „esmu dzirdējusi, ka Berlīnes dārzā atrodoties reti dzīvnieki."

„Vai arī zvērnīcas iekļaujas jūsu ceļojuma studijās?" zobojās Arne, bet paļāvās šim gājienam. Potsdamas piestātnē viņas ātri apēda dažas sviestmaizes un Berlīnē nonākušas, tūliņ devās uz savu mērķi un pa milzīgajiem zvērnīcas vārtiem iekļuva lielā plašumā, kas bija nozīmīgi izkārtots un izdaiļots ar kokiem, krūmiem un puķēm un ar lauciņiem, platām gatvēm un pļavām.

„Zvēri, kā zvēri," Arne teica, kad viņas bija labu brīdi klejojušas, vienīgi te ir visa vairāk. te ir mākslīgas roņu ūdeņa dobes un lauvu un tīģeru klintāji, bet vai mūsu Meža dārzs nav lieliskāka dzīvnieku valstība?"

Un rādīdama skaistu apcirptu mauru pie dīķa, kur malā pastaigājās garkājainie ūdensputni, viņa iesaucās:

„Kāda brīnišķīga un nolaidena pļaviņa!"

„Labi izdaiļota putnu mītne," teica Abgara Kūmene, „vācieši mīl putnus."

Šinī brīdī tuvajā brīvdabas skatuvītes lievenī sāka spēlēt kareivju orķestris kaŗa maršu, un Abgara Kūmene saviebusies pielika soli.

„Nē, nē" pretojās Arne, „nebēdziet, te ir iekārtots mazs atpūtas stūris, un te mēs atpūtīsimies," un, piesteigusies pie kāda galdiņa, viņa smiedamās ieslīdēja sēdeklī un tūliņ pasūtināja viesmīlim tēju.

Bet, Ceples kundze, es nevaru klausīties šinīs mežonīgajās skaņās," vaimanāja Abgara Kūmene, slaucīdama savu nosvīdušo pieri un kavēdamās tuvoties.

„Dots pret dotu," uzjautrinājās Arne, „es vakar nevaimanāju sēdēdama Mīlestībā un rausī."

Abgara Kūmene pienāca vilcinādamās un apsēdās, un arī viņai viesmīlis atnesa tēju.

„Man patīk šī virpuļmūzika," Arne atzinās, „tā nebēdā par mani, joņo pati ap sevi, dārd un plosās..."

„Šis troksnis laikam ir jūsu papildspēks," iedzēla Abgara Kūmene, nikni maisīdama ar karotīti tējas tasē.

„Paldies," Arne atņēma miermīlīga, „tā vis nav, jo maršs manī vienkārši apklusina visus iekšķīgos grauzējus un, dauzīdamies kā uzpūtīgs muļķis, satriec dažādas vientulībā izaudzinātas iedomas."

„Ak tā...", novilka Abgara Kūmene un aizdomīga paraudzījās uz Arni. Kareivju orķestris savā lieveņa čaulā apklusa, bet tūliņ atkal atsāka priekšnesumu. Jau metās pievakare, un flamingo putni lēni un gausi staigāja gar ūdens malu.

„Brauksim rīt mājup uz Latviju," pēkšņi teica Arne.

„Kāds neprāts," iesaucās pārsteigtā mākslas kritiķe, „jūs mani, Ceples kundze, izrāvāt nelaikā no Parīzes un tagad gribat aizvilināt arī no Berlīnes! Bet Dievs zina, kad mēs atkal izkustēsim no Latvijas, tamdēļ paliksim te vēl dažas nedēļas un atgriezīsimies Rīgā augustā."

Arne klusēja.

„Redzēsim," viņa beigās murmināja, „rīts būs gudrāks par vakaru."

Nākošajā rītā Abgara Kūmene padevās, un viņas sāka saiņot savas ceļa somas, bet tā kā ceļojums varēja iesākties tikai vakarā, dienā viņas vēl paklaiņoja pa pilsētu un pastaigājās zem Liepām, kur šinī laikā bija neglīta, putekļaina un piedrazota iela, jo cēla jaunus pazemjus. Visur lodāja brūnkrekli ar ziedojumu vācelēm, un bija redzami augstprātīgi un stalti vācu virsnieki, Hitlera atmodinātās armijas lepnums.

Vakarā viņas no pansijas satiksmes automobilī aizbrauca uz Zoo piestātni. Bija jau tumsa, un vagonos spīdēja spuldzes, kad ceļinieces iestūmās pārpildītajās telpiņās. Viss te šķita nemīlīgs, un uz austrumiem ceļojošie švābi un bādenieši krēslā mīņājās apmulsuši, jo viņiem nepatika ceļš uz Prūsiju.

„Mans vīrs strādāja Ķelnē, bet tagad viņu pārcēla uz Elbingenu Prūsijā," paīgna un nedroša stāstīja kāda vāciete, iekraudama tīklā savas ceļsomas un atvadīdamās no nejauša paziņas, „ak mēs ļoti nevēlamies turp doties, bet pienākums ir jāpilda."

„Jā, kundze, pienākums ir jāpilda," pēkšņi no kakta pacēla savu balsi kāds padrūms ceļinieks, kurš rokā turēja piezīmju lapas, „es Elbingenā vadu lielu rūpnīcu, un zinu, cik ļoti mums ir vajadzīgi noderīgi darbinieki! Un, kundze, visur ir Vācijā, ziemeļos un dienvidos, un tas ir pats galvenais."

„Saprotams," atbildēja uzmundrinātā ceļiniece un, novietojusi somas, apsēdās ēst savu sviestmaizi.

Vilciens sakustējās.

DIVPADSMITĀ NODAĻA

Labības mēnesim tuvojoties, Rīga bija pamākta un gurdena, kā gaŗu ceļu nostaigājusi ceļiniece, ar kuŗu neviens labprāt negribēja sabiedroties un kas pati vēl nekur neapstājās un nepiemetās. Ielas bij tuksnesīgas un klusas ap Vecās Ģertrūdes baznīcas apvidu un Vecrīgu, un dzīve virmoja tikai ap pastu, piestātnēm un Marijas un Krišjāņa Barona ielu zināmiem strēķiem, kur apgrozījās galvaspilsētā saplūdušie ceļotāji no laukiem un novadu pilsētām.

Šinī gada laikā rīdzinieki bija iemīlējuši netālo Meža parku un turp devās visi tie, kuriem jūrmala bija par tālu. Meža parka klusajās ielās bija uzceltas daudzas staltas jaunceltnes, un te tiecās iesakņoties arī rakstnieki un mākslinieki, jo pilsēta izdevīgi piešķīra apbūves gabalus. Savu māju Meža parkā Ezermalas ielā bija uzcēlis arī tautsaimnieks Alberts Andrups, un aiz augstā žoga dārza vidū jaunā celtne ar divām klasiskajām kolonnām pacēlās ērta un svētdienīga. Tā bija stipra un kārtīga māja, no kuŗas durvīm un logiem bija aizgainīts tautiskais stils. Sava nama iesvētī Alberts Andrups bija nolicis siena mēneša pēdīgajā dienā un ieaicinājis dažus draugus. Iebrauktuvē stāvēja vairāki automobiļi, un jaunās mājas palielajā ar tumša koka plāksni līdz pusei izsistajā ēdamistabā, kur pie sienām karājās dažas kluso dabu gleznas, skanēja jautras valodas un smiekli. Māju ceļot Alberts Andrups nebija padevies nekādiem architekta vilinājumiem un padomiem un visu bija iekārtojis pēc sava prāta derīgi un pagrezni. Viņa ēdamtelpa bija četrstūraina ar labu parketa grīdu, un tanī stāvēja pazems un plats jaunlaiku trauku skapis ar sudrabu un porcelānu un vidū galds ar divpadsmit sēdekļiem, jo Alberts Andrups lielu sabiedrību savā mājā necienīja un lielas dzīres nevīkša. Arī šodien pie viņa galda sēdēja tikai septiņi cilvēki un bez Gārsām, Ādama Prūša un advokāta Cepļa tur pacilātā balsī čivināja kāda pajauna un maza kundze, kuŗu Alberts Andrups dēvēja par Naniju Gruzduli. Viņa sēdēja blakus namatēvam, tērpusies zaļā zīda tērpā ar tik mākslīgi sakārtotiem un uzvītiem matiem, ka cirtu cekuls padarīja viņu lielāku. No vasaras saules nosargātā vieses seja spīdēja ļoti balta un līdzinājās nakts vijoļu ziediem meža krēslā, viņas acis bija apaļas un žirgtas grozījās visapkārt, un īsajos pirkstos viņa bija uzmaukusi vairākus zelta gredzenus ar dārgakmeņiem, tā kā, paņēmusi dakšiņu, to ar pūlēm valdīja un kustināja savā trauslajā rokā.

(Turpinājums sekos)

Skaņu plašu pirmais izlaidums iznācis!

REITERA KOŖA JAUNIEDZIEDĀJUMI

(„Klausoties šo bēgļu vienību, nevaram atbrīvoties no nacionālas mazvērtības kompleksa" — Dagens Nyheter, lielākais laikraksts Skandināvijā)

LP 1, 33 1/3 — ILGSPĒLĒJOŠĀ SKAŅU PLATĒ:

Senatne, — Pavasaŗa jausma; Bērzi — Aiz krūmiņa aizvējiņa, Alutiņš — bāleliņš; Svešumā klīstot — Jāņu vakars

5 PARASTĀS SKAŅU PLATĒS:

A 1 Senatne — Pavasaŗa jausma
B 1 Jāņu vakars I — Aiz krūmiņa aizvējiņa
C 1 Jāņu vakars II — Alutiņš — bāleliņš
D 1 Svešumā klīstot I — Bērzi II
E 1 Svešumā klīstot II — Bērzi I

Nesiet latvju dziesmas pasaulē! Lai visās zemēs daudzina dziesmoto latvju tautu!

Jūs pašus dziesmu skaņas aiznesīs sev līdz, un garā skatīsit dziesmoto vietu, jutīsit Dzimtenes elpu... Tas stiprinās paguruma brīdī!

LATVIAN MUSIC

Skaņu plašu pasūtināšanas kārtība:

Skaņu plates kopā ar dziesmu tekstiem LM eksp. piesūta katram pasūtinātājam tieši no Stokholmas:

LP ar gaisa pastu uz visām zemēm, pienāk dažās dienās. LP priekšrocības: ātrāk saņemama, ērtāk atskaņojama, neplīstoša, lētāka. ABCDE plates — tikai pilnu kompl. ar parasto pastu. Cenas par 1 LP vai 1 kompl. ABCDE, ieskaitot piesūtīšanu: ASV un Kanadā $10.00 (LP), resp. $12 (ABCDE) plates pasūtinot iemaksājami LM pārstāvim:

V. KALIŅŠ, 21 Denison Rd. W., Weston, Toronto, Ont., Canada

Ceļā event. bojātas plates bez maksas apmaina pret jaunām, ja bojātās nekavējoties ir piesūtītas pārstāvim

Sevišķai ievērībai:

Skaņu plašu 1. izlaiduma pasūtinātājus reģistrēs kā abonentus. Vienīgi tiem garantēta LM turpmāko izlaidumu piegāde, jo šo izlaidumu tirāžu pieskaņos abonentu skaitam. 1. izlaiduma pasūtinājumi pasteidzināmi (arī tiem, kas atskaņotājus iegādāsies vēlāk), jo tas iznācis ierobežotā skaitā

Tukšs un nabags Jānīt's nāca,
Vēl tukšāks Pēterītis.
Jēkabiņš, bagātnieks,
Pats ar' savu maizi nāca.

MARIJAS, KRISTĪNES, JĒKABUS, ANNAS un MARTAS SVEICINA

LITTLE RIGA

Delikatesu, cepumu un pārtikas veikals

343 RONCESVALLES AVE, TOROTO, OL 8974

Kanadā mūs iepriecina neierobežota satiksme

Kanadā dzīvojošiem ir tiesība ceļot tikpat labi kā Kanadā, tā arī ārpus Kanadas. Mūsu valdība mums neierobežo ceļošanu

Ceļošanas neierobežotība ir viena no demokratijas izpausmēm, kas padara Kanadu par patīkamu zemi

O'Keefe's

O'KEEFE's BREWING COMPANY LIMITED

J. J. ELLIS

REAL ESTATE LTD.

Biroji: 383 RONCESVALLES
1072 BLOOR W.
1123 ST. CLAIR W.
328 QUEEN W.
410 DANFORTH

Mūsu firma ar saviem pieciem birojiem un vairāk kā 100 aģentiem piedāvā visplašāko māju izvēli Toronto

IZLASIET DIVREIZ

$3.500 iemaksa atsevišķai grezno ķieģeļu 6 istabu mājai ar verandu rietumos. 2 modernas virtuves, lielas istabas, ozola grīdas, istabu kokdaļu mahagonija greznojumi. Siltā ūdens apsilde. Garāža. Prasītā cena $15.500. Starpība viena atklātā obligācija uz 9 gadiem. Maksājumi $100 ceturksnī par 6%

Zvanīt E. ŠTEINHARDAM — OL 6321 darbā, LA 4028 mājās. Birojs — 383 Roncesvalles Ave

WINDERMERE

$4.000 iemaksa 8 istabu atsevišķai dubultķieģeļu mājai, 2 virtuves, eļļas apkure, skaists dārzs. Pilna cena tikai $14.900.

Zvanīt L. GARKLĀVAM — OL 6321 darbā, KE 3875 mājās Birojs — 383 Roncesvalles Ave

AIZDEVUMU SAGĀDE

TAUTIETE!

Esmu vientuļš — meklēju mīļu dzīves draudzeni. Tevi vēlētos līdz 27 g. v., vidēju izglītību, mūzikas cienītāju. Raksti šīs avīzes kantorī — KANZASIETIM

IZĪRĒJAMAS divas nemēbelētas istabas ar virtuvi 2. stāvā Gerrard — Jones rajonā. Zvanīt katrā laikā GE 8835, Toronto. (835)

IZĪRĒJAMA pārim tikko remontēta nemēbelēta istaba ar visām ērtībām. Zvanīt ME 5193 pēc 6 v.

IZĪRĒJAMA mēbelēta istaba ar virtuves lietošanu sievietei, pilnīgai atturībniecei, labā mājā, tutu satiksmei. Queen St. E. pie Woodbine. Zvanīt Tillijai (angliski). Toronto, GR 8108, vakaros. (808)

IZĪRĒJAMA mēbelēta istaba klusā mājā Bloor — Dovercourt rajonā. Zvanīt LO 5235, Toronto. (839)

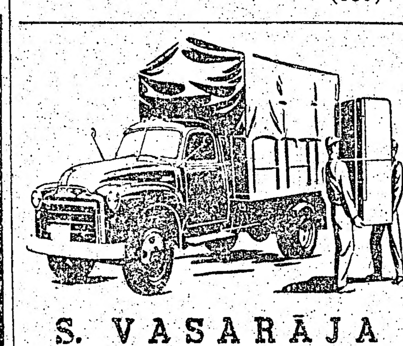

S. VASARĀJA

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

izdara pakalpojumus katrā laikā
ZVANĪT OL 1403, Toronto

SPORTS

PAZIŅOJUMS

LSAK vieglatlētikas nozare rīko 14. un 15. augustā, (Bīča laukumā Toronto) Kanadas latviešu atklātās meistarsacīkstes vieglatlētikā (kurās var piedalīties arī ASV latviešu sportisti).

Sacīkšu 1. dienā — plkst. 15.00. Vīriešiem — 100 m, 400 m un 1500 m skrējieni, augstlēkšana, tāllēkšana, lode un šķēps. Sievietēm — 60 m, tāllēkšana, lode un šķēps.

Sacīkšu 2. dienā — plkst. 12.00. Jaunatnes meistarsacīkstes, pēc tam vīriešiem — 200 m, 800 m, 3000 m, 110 m barjērskējiens un 4 reiz 100 m stafete, trīssolis, kārtslēkšana, disks un veseris.

Sievietēm — 100 m, 80 m barjērskrējiens, augstlēkšana, disks.

Uzvarētājiem paredzētas balvas un diplomi.

TORONTO FUTBOLISTU PIRMAIS ZAUDĒJUMS

11. jūlijā Toronto DV futbolisti pirmoreiz šai sezonā tukšoja rūgto zaudējumu biķeri. Campbella kausa izcīņā igauņi pārspēja latviešus 5:1. Spēlē dominēja pilnīgs igauņu pārsvars. Mūsu spēlētāji otrā puslaikā ne reizi nespēja nopietni apdraudēt igauņu vārtus.

TORONTO DV — CSI — 12:3!

Kārtējā meistarības spēlē 13. jūlijā mūsu futbolisti svinēja 12:3 rekorduzvaru. Pirmajā puslaikā Vanagi panāca 3:0 vadību, tad 3 rupjas aizsargu kļūdas deva kanadiešiem iespēju rezultātu līdz puslaika beigām izlīdzināt. Otrā puslaikā, spēlējot vēja virzienā, mūsu futbolisti nepārtraukti apdraudēja pretinieka vārtus. Ja tiktu izmantotas visas drošās izdevības gūt vārtus, rezultāts varējə būt vēl vairāk basketbola rezultātam līdzīgs. DV vienība, papildināta ar vairākiem TLSK futbolistiem, atradās punktu tabulā 2. vietā. Igauņi joprojām ir līgas vadībā ar vienu neizšķirtu spēli, kamēr latvieši cīnījušies neizšķirti 2 reizes. Ar katru spēli vairāk un vairāk skatītāju rindās redzami latvieši. Karalis futbols atkal sāk iekaŗot sporta draugu sirdis. Latviešu futbolistiem ir labi panākumi, kas ir droša ķīla, ka mūsu vienībai atbalstītāju skaits arvien vēl pieaugs.

PIRMOREIZ PIE EIEKTRISKĀS GASMAS CAMPBELL KAUSA IZCĪŅA

Mimico — Vanagi Earlscourt laukumā, piektdien, 23. jūlijā, pl. 8,30. Laukums atrodas Lansdown un St. Clair krustojumā.

Kārtējā līgas spēle. Vanagi — Hellas, Greenwood, 25. jūlijā, pl. 3,45.

PATEICĪBA

Mūsu sirsnīgākais paldies draugiem, darba biedriem un organizācijām par piedalīšanos mūsu brāļa un svaiņa

NIKOLAJA ANDŽĀNA

izvadīšanā uz pēdējo dusu, tāpat par skaistajiem ziediem un sirsnīgajiem atvadu vārdiem. Mīļš paļdies arī visiem, kas mūs atcerējušies rakstveidā.

Rita un Aleksandrs Andžāni

Dr. A. RATINOV

Bijušais slimn. ārsts Eiropā un Kanadā. Speciālists iekšķīgās slimībās, sevišķi sirds, kuņģa, astmas reumatisma u. c.
Runā arī vāciski un krieviski
479 1/2 EUCLID Ave, WA 1-6708 TORONTO (552)

Dr. S. V. FEINMAN

Vīnes universitātes ārsts-chirurgs
Tel. LL 5739.
Pieņem 1.30 — 3 pp. un 6—8 vak.
251 CRAWFORD St.
(Dundas stūrī) Toronto.
Runā vāciski un krieviski

Dr. JĀNIS KAROLS

LATVIETIS

Toronto, 404 Delaware Ave (pie Hallam St.)
no pl. 9—11 un no 5—7, izņemot trešdienas. Tel OL 1681
Ar Harbord tramvaju vai Ossington autobusu

DR. P. BĀRDIŅŠ

740 Spadina Ave (pie Bloor), Toronto
no plkst. 5—7 vak. Tel. kabinetā WA 1-7203, mājās MU 6324

Dr. S. UŽANS

Bērnu, iekšķīgās un ādas slimībās. No plkst. 5—7, sestdienās no plkst. 12—1.
52 LINSMORE CRES. (Bloor-Danforth tr. piestātne).
Tel. GL. 2892, Toronto

BAZNICAS ZIŅAS

Ņujorkas latviešu ev.-lut. draudze, 564 Second St., Brooklyn 15., N. Y.

Pārmaiņas vasarā: Dievkalpojumi jūlijā un augustā Betlemes baznīcā turpināsies katru svētdienu, bet sāksies jau pl. 11.15 rītā.

Sv. Toma baznīcā Bronksā dievkalpojums būs tikai 8. augustā, pl. 9 rītā; Port Vašingtonā parastā laikā; Hempstedtē 18. jūlijā un 15. augustā.

25. jūlijā dievkalpojumu Betlēmes baznīcā vadīs māc. K. Freimanis, pie ērģelēm Bruno Skulte.

Papildu iesvēte. Prof. F. Treus šovasar sagatavos konfirmandus un tos iesvētīs Port Vašingtonā 1. augustā. Interesenti var pieteikties pa tālr. PO 7-1690.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Arcnib. pārstāvis A. Skrodelis (99 Herkimer St., Hamilton, Ont tel. 7-0136)

Prāv. A. Mitulis 331 Argyle St. Port Arthur, Ont.).

Svētdien, 25. jūlijā, pl. 6,30 vak. dievkalpojums Trīsvienības baznīcā.

Māc. V. Sēfers (658 Piccadilly Str., London, Ont.).

Londonā, 25. jūlijā, plkst. 9 no rīta Trīsvienības baznīcā dievkalpojums.

Māc. E. Pavasars, 1139 Cannon St. E, Hamilton, Ont., tel. 9-3410.

Māc. A. Cops (118 Isabella St., Toronto, Ont. tel. WA 3-1873, Toronto, Sv. Andreja bazn., Carlton un Jarvis ielu st. tel. WA 4-1563.).

Svētdien, 25. jūlijā, plkst. 11.00 dievkalpojums.

Māc. A. Lūsis (50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LO 2510)

Māc. A. Briedis (413 Dovercourt Rd., Toronto tel.: OL 8171.

25. jūlijā, plkst. 9.15 no rīta dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā. (Māc. A. Briedis).

25. jūlijā, plkst. 11 svētbrīdis Saulainē — māc. A. Lūsis.

Piezīmējam, ka jūlija un augusta mēnešos dievkalpojumi Trīsvienības baznīcā būs tikai reizi mēnesī parastā laikā plkst. 4 pp., bet visās pārējās svētdienās dievkalpojumi notiks plkst. 9,15 no rīta sv. Jāņa baznīcā.

Bramptonā latviešu ev. - lut. draudzes dievkalpojums svētdien, 25. jūlijā, plkst. 1,30 p.p. Grace United baznīcā. Dziedās no dziesmu grāmatām. Māc. A. Briedis.

Šelburnā, Ont. 1. augustā plkst. 2 pp. dievkalpojums latviešu farmeriem, Šelburnā United baznīcā. Māc. A. Lūsis.

Māc. H. Kušķis (4571 Coolbrook Ave, Montreal, P. Q., tālr.: DE 6394).

Montreālā, Debesbraukšanas b-cā — Outremont un Blair Ave stūrī:

1. augustā, plkst. 11.15 no rīta kapu svētku dievkalpojums ar dievgaldu.

15. augustā, plkst. 11.15 no rīta dievkalpojums.

29. augustā, plkst. 11,15 no rīta dievkalpojums.

St. Sauverā (Kveb.), vietējā anglikāņu baznīcā.

Otavā, Sv. Pāvila ev. - lut. latviešu draudzei — 210 Wilbrod St.

8. augustā, plkst. 2 p. p. kapu svētku dievkalpojums ar dievgaldu.

Kornvalē, M. Dārznieks kunga namā, 1326 Aubin Ave.

22. augustā, plkst. 11 no rīta dievkalpojums.

Māc. Edg. Lange, 73 Putman Ave, Apt. 3, Ottawa, Ont.

Māc. K. Avotiņš, 1174 West 13 Ave., Vancouver, B. C., Vankuverā.

Māc. E. Caune, 10166 - 107 Str. Edmonton, Alta, tel. 41890.

Māc. E. Bērziņš, 5833 - 45 Ave. Red Deer, Alberta. Tel.: 2918; 248 Selkirk Ave. Winnipeg, Manitoba. Tel. 527108.

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Dr., Sudbury, Ont., tel.: OS 3-3284.

Māc. Fr. Ruperts, 159 Maryland St., Winnipeg, Man. Dievkalpojumi notiek Sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbroke ielu krustojumā.

Vinipegas latviešu ev. - lut. draudzes 4 gadu pastāvēšanas atceres dievkalpojums svētdien, 8. augustā, plkst. 14.00. Pēc dievkalpojuma draudzes vakars baznīcas zālē ar atspirdzinājumiem un priekšnesumiem.

22. augustā dievkalpojums pl. 2 pp.

Māc. A. Voitkus Hamiltonā (118 Locke St., N., Tel.: JA 8-2259).

DAINA PRESS LTD.

LATVIEŠU SPIESTUVE UN IZDEVNIECĪBA

GLĪTI UN LĒTI
IZPILDĀM VISĀDA VEIDA
IESPIEDDARBUS

384 KING STREET WEST. TORONTO, ONT. CANADA
Tālrunis EM 4 - 7957

LITTLE BEAUTY SALON

(Īpašn. Erika Miltiņš) 428 St. CLARENS AVE. Tel. ME 5937
(pie Bloor, tramv. piet. Lansdowne), Toronto
Elektr., ķīmiskie aukstie ilgviļņi. Krāsošana un balināšana. Sejas kopšana

LUNSKY OPTIĶIS

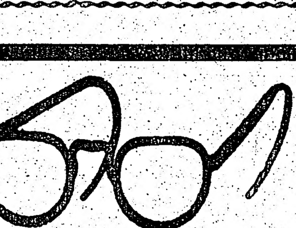

WA 1-3924 — 470 College St.
Pārbaudām acis. Pagatavojam brilles visiem redzes defektiem. Runājam vācu, krievu, poļu, kā arī citās valodās

Paziņoju savām godājamām klientēm, ka esmu atvērusi

DĀMU CEPURU VEIKALU

850 Bloor St. W., pie Ossington St. Tel. LO 7076

Pateicoties par līdz šim dāvāto uzticību, palieku cerībā, ka tā man netiks liegta arī turpmāk

MARTA ŠVERNS

Pieklājība Kanadiešu starpā

KANADĀ MĒS NEIZCĪNĀM DUĒĻUS,

BET...

senajās dienās, kad bija bruņinieki, viņi bieži mēdza duelēties, lai parādītu savu varonību un eleganci... bieži tas notika kādas sievietes dēļ, bet bieži tīri kā sporta izprieca, kā tas tajās dienās tika saukts.

Dažus gadu simteņus vēlāk, duelēšanās tika apturēta, lai mazinātu riskēšanu ar dzīvību. Eiropā duelēšanās bija modē līdz 1812. gadam. Vēl šodien Francijā gadās, ka kavalieris ķeŗ pēc rapieŗa, lai savai sirdsdāmai parādītu savu varonību, kaut gan oficiāli tas nav atļauts.

Daudzi pieklājības veidi Kanadā ir ienesti no citām zemēm, galvenokārt no dzimtenes (Eiropas), šodien Kanadas vīrietis sevi izceļ ne ar duelēšanos, bet gan dažādiem sporta veidiem. Lai kā tas arī būtu, vīriešiem patīk parādīt savu varonību un pieklājību, kas ļoti patīk viņu iemīļotajām dāmām.

Sludinājuma telpa rezervēta JOHN LABATT firmai

Labatt's BREWERS SINCE 1832

PAR SAPŅIEM UN GLOBĀLĀM BŪŠANĀM

Globāli domādams, globālām vajadzībām uzīriepis Jānis Traips

FEĻETONS

Kādreiz, sapnī redzējis skaistus krizantēmu ziedus, vēlējos noskaidrot, ko tāds sapnis nozīmē, un tūdaļ steidzos pie grāmatnieka, lai nopirktu par vienu dolaru un piecdesmit centiem arabu sapņu grāmatu, kas uzrakstīta skaidrā latviešu valodā. Visi sapņi tur sakārtoti pēc alfabēta, gluži kā konversācijas vārdnīcā. Tas ir ļoti labi, jo sapņotājs bez liekām pūlēm visīsākā laikā var noskaidrot, kas viņu nākošos dzīves mirkļos sagaida. Tādēļ arī es steigšus uzšķīru nodaļu ar „K" burtu, bet sev par apbēdinājumu par krizantēmām tur nekā neatradu. Beidzot atcerējos, ka šo puķi latviski dažkārt dēvē arī par mārtiņrozi. Bet arī uz „M" burta neko par savu sapni neatradu. Pēc tādas neveiksmes nospriedu, ka arabi droši vien tādas puķes nemaz neaudzē. Vai varbūt arī audzē, bet nekad par tām nesapņo.

Man pirkums būtu bijis ļoti jānožēlo, ja pēc laika nebūtu atkal sapņojis. Šoreiz redzēju sevi staigājam ar cilindri galvā un lielu cigāru zobos, gandrīz vai kā Vinstons. Sameklēju atkal lielo sapņu tulku un konstatēju, ka staigāt ar cilindri galvā nozīmē, ka sagaidāms apbalvojums. Turklāt par cigāru smēķēšanu skaidri pateikts, ka tādam cilvēkam vienmēr klāsies labi. Ka Vinstonam vienmēr klājas labi un viņu visi apbalvo, pat ar Nobeļa prēmiju, es zināju jau sen bez arabu sapņu grāmatas. Bet kāds labums un apbalvojums mani varētu nākotnē sagaidīt, par to man nebija ne jausmas. Man tāda pastīva mēle un vēl stīvāks mugurkauls, ka pat visās 360 vietējās biedrībās esmu ieuvis tikai biedru naudas meklētāja titulu. Bet reiz tomēr, kaut biedru naudas visur esmu samaksājis, sāku sapnī redzēt biedrus, turklāt globālā mērogā.

Man sapnī bija skaidrs, ka sen vairs nepietiek ar mazām biedrībiņām, bet vajaga vienu īsti lielu globālu biedrību. Un ja nu tādu milzeni izdotos radīt, tad vajadzīgs arī paprāvs globāls nams, kur visiem satikties. To vajadzētu celt pilnīgi no jauna. Ne jau tā kā kādreiz pagasta saiešanas namus, bet kaut ko grandiozu. Varbūt kaut ko līdzīgu UNO namam. Stikla sienas un lielus logus gan nevajadzētu, jo tad visi garāmgājēji bāzīs savus degunus iekšā un sāks interesēties, kas tur par trokšņiem īsti notiek. Es faktiski jaunībā esmu divas nedēļas studējis architektūru un tādēļ sapnī skaidri redzēju, kā tādam globālam latviešu namam jāizskatās.

Latviešu globālam namam jābūt ļoti lielam, augstam un iespaidīgam. Būvei jāizlieto tikai vislabākie vai vismaz visdārgākie materiāli, jo citādi var gadīties, ka latvieši tur nemaz neiet iekšā. Celšana jāsāk no apakšas, tādēļ tie, kuri specializējušies un domā par jumta likšanu, pagaidām darbos nevar piedalīties. Pagraba stāvā jāparedz vieta sabiedriskai pirtij un atutošanas iestādei. Tur varētu iesaistīt darbā visus veterinārārstus, kuriem ir prakse un zinātnieka pieredze kašķa ārstniecībā. Turpat netālu jābūt arī pietiekami lielai veļas mazgātuvei. Citādi var gadīties kāds, kas šo darbu gribēs uzsākt, piemēram, svinīgo aktu zālē. Pagraba stāvā, vai pat vēl zemāk vajadzētu iekārtot kaut ko līdzīgu cietumam, vai, demokrātiskāki sakot — demogoģiskai opozīcijai atpūtas telpas. Galvenai ieejai jāved caur pagrabstāvu tā, lai katrs ienācējs varētu neklūdīgi izmantot visas labierīcības un pēc tam, šķīstīts un tīrs, varētu kāpt tālāk.

Pirmais stāvs parasti mēdz būt veikalu stāvs, bet tā kā latviešiem nav kopērātīvu vai citu kollektīvu veikalu, tad lietderības labā pirmo stāvu vajadzētu nodot partijām. Telpām jābūt tik lielām, lai kopā ar pagrabu un citām piebūvēm tās sastādītu vismaz 1/3 daļu no visa nama. Šinī stāvā jāparedz arī dzīvoklis sētniekam ar atslēgām. Varbūt sētnieku var novietot arī citur, bet atslēgām gan jābūt noteikti pirmā stāvā un partiju tiešā ziņā.

Tālākos četrus stāvus vajadzētu izlozes kārtībā sadalīt kurzemniekiem, vidzemniekiem, latgaliešiem un zemgaliešiem. Te tad katrs savu stāvu varētu sadalīt tālāk apriņķos, pagastos, ciemos u. t. t. Šāds sadalījums nepieciešams, lai radītu ģeografisku un etnografisku vienību. Tāpat tas vienreiz par visām reizēm pierādītu, ka tūlīt aiz partijām seko visa tauta, vienalga, no kāda stūŗa tā arī nāktu.

Sesto stāvu vajadzētu ierādīt „ŠANAS" biedrībai, jo tā ir visu centrālā un globālākā, kas veicina un piekopj visas latviskās izdarības. Tādēļ pārējām biedrībām jāpakļaujas „ŠANAS" mērķiem un centieniem un atsevišķas telpas tām nevajag piešķirt.

Palikušos stāvus var sadalīt dažādām sīkākām kultūras vajadzībām — kā deju zālei, teātrim, koncertiem, nespējnieku patversmei vai arī amatpersonu dzīvokļiem. Jumta stāvs jāatstāj bēniņi nododami vienīgi jumtu organizācijai ziņā.

Kā nama iekšiene, tā āriene sadalāma iespējami demokrātiski. Tieši pie galvenās ieejas jāierāda vieta Kadiljaku un Linkolnu novietošanai. Tuvākā apkārtnē jāparedz vieta Buikiem un Keizariem. Kaut kādi Ševroleti un Pontiaki var stāvēt attālākās vietās. Par 1951. gadu vecākām automašīnām, vienalga, kādas firmas un modeļu tās arī būtu, pie latviešu globālā nama novietošana stingri jāaizliedz, jo tas ir vienīgais ceļš, kā uzturēt latviešu labo slavu.

Pats par sevi saprotams, ka tik grandiozam pasākumam vajadzīgs spējīgs un piemērots pārvaldnieks. Šī jautājuma atrisināšana var būt daudz sarežģītāka par pašu nama celšanu. Var gadīties, ka starp latviešiem nav neviena cienīga kandidāta šim augstajam postenim. Otrkārt, ja arī tādu atrastu, tad tāpat tas ātri vien sablamētos opozīcijas priekšā. Tādēļ vislabāk būtu par nama pārvaldnieku jāizrauga turks vai nēģeris, bet noteikti cienījams un respektējams cilvēks. Pārējos amatos var izraudzīt arī latviešus, jo respektējama virsvadībā tie var būt spējīgi sētnieki, slaucītāji un virtuves darbinieki.

Tikai tagad es sāku saprast, ka vienīgi tikai šis ģeniālais latviešu globālā nama projekts ir manā lielā sapņa atrisinājums. Saprotams, par šo projektu mani apbalvos visas 360 biedrības. No manas puses tik tāds mazs lūgumiņš, lai pie mājas tās nedrūzmējas visas reizē. Man tādas šauras durvis un arī grīda švaka. Var vēl iegāzties pagrabā. Tādēļ labāk kā sapņu grāmatā — pēc alfabēta.

Šī gada 24. jūlijā

SIDRABENĒ notiek atklāts

VOLEJBOLA TURNĪRS

Pieteikšanās uz vietas; spēles sākums sievietēm plkst. 2.00 pp., vīriešiem plkst. 3.00 pp.

Pēc tam plkst. 7.30 pp.

DEJA

● KRĀSAINA ILLUMINĀCIJA ● PIRMOREIZ KANADĀ BŪS BUMBAS DANCIS

Ieeja uz sacīkstēm un deju $1, uz deju vien $1.00

25. jūlijā, plkst. 11.00 LSAK rīko

BĒRNU SVĒTKUS

Nometnes bērniem piedalīšanās brīva, pārējiem 25c. Pieaugušiem pret labprātīgiem ziedojumiem, sākot ar 50c.

Visus laipni ielūdz

I EV.-LUT. DRAUDZE, TLSK un LSAK

4. vispārējā LATVJU GRĀMATAS nedēļa

visu jūlija mēnesi saskaņā ar mūsu speciāli izdoto cenrādi

Palētinājums līdz 50%, kāds nekad nav bijis

Grāmatām, ādas un kokizstrādājumiem, Telles darinātām latviskām rotām, rakstāmmašīnām utt., utt.

Pirms izšķiraties, ko iegādāties, aplūkojiet mūsu katalogu un cenrādi, jūs ietaupīsit desmitiem lieki izdotus dolarus.

Katalogu un cenrādi izsūtām par brīvu visiem

LATVJU GRĀMATA,

P.O. Box 332, Waverly Iowa, U.S.A.

Vislabāk pakalposim

LATVIJAS PROPAGANDAI UN SEV,

ja ievietosim uzņēmumus par savu dzīvi trimdā ne tikai latviešu, bet arī kanadiešu un amerikāņu izdevumos.

Tādēļ visu latviešu

sabiedrisko organizāciju, draudžu, apvienību, jaunatnes pulciņu, skautu un gaidu, latviešu skolu vadītājus

laipni lūdzu pieteikt man savu sarīkojumu un svētku laiku un vietu, lai varētu ierasties laikus un pakalpot jums ar labiem foto uzņēmumiem, kuŗus varu ievietot arī

visos lielākos kanadiešu un amerikāņu laikrakstos un žurnālos

DIPLOMĒTS preses fotografs

HERMANS KLIGERS

1 FIRST AVE.

Tel. RI 5697

Toronto, Ont.

Pilsētas centrā

Broadview — Gerrard krustojumā (King, Harbord un Carlton tramvaju tuvumā)

VECIE LATVIEŠU IECEĻOTĀJI KANADĀ

AUGUSTA GAILĪŠA UN ERNESTA OZOLIŅA UZŅĒMUMI

Vienā no dzīvākiem Toronto rūpniecības rajoniem, kur paceļas lielās naftas tvertnes, kūp fabriku dūmeņi, ielas pilda smagie transporta vāģi un pa tuvējo sliežu ceļu smagi elsodams aizlokās preču vilciens, Eastern avenijā atrodas latviešu Augusta Gailīša un Ernesta Ozoliņa uzņēmums, Toronto Metal Spinning Ltd.

Pirms ierašanās Kanadā A. Gailītis dzimtenē bija nodibinājis kokapstrādāšanas uzņēmumu Artilerijas ielā. Bet A. Gailīti uzņēmuma sekmes nav apmierinājušas un viņš nolēmis meklēt laimi lielo iespēju zemē Savienotajās Valstīs. Tomēr ieceļošanas ierobežojumu dēļ, bijis jāizšķiŗas par Kanadu. 1923. gadā tikko 19 gadus vecais latviešu jauneklis ar nelielu kapitālu kabatā ieradies Montreālā. Pirmais darbs bijis kādā apgaismošanas ķermeņu gatavošanas uzņēmumā ar atalgojumu ap 50 centu stundā. A. Gailītis krājis zināšanas un plānojis sava paša uzņēmuma atvēršanu. Ļoti noderīgas bijušas jau Eiropā gūtās angļu valodas zināšanas, kas stipri palīdzējušas orientēties Kanadas apstākļos. Uz Toronto A. Gailītis pārcēlies 1926. gadā, kur pēc viņa domām bijusi vislabākā nākotne uzņēmuma uzsākšanai. Tā kā tanī laikā bijusi daudz grūtāka kredita dabūšanas iespējas, tad uzņēmuma uzsākšanai bijušas nepieciešamas samērā lielas naudas rezerves, lai jaunais uzņēmums varētu izturēt tik ilgi, kamēr atrastu nepieciešamo noietu un to nostiprinātu. A. Gailītis iepazinies ar otru latvieti — Ernestu Ozoliņu, kuŗš labi pazinis Toronto veikaļu pasauli. Ar 1.000 dolaru lielu kapitālu abi latvieši uzsākuši savu apgaismošanas ķermeņu ražošanas uzņēmumu. Tieši tad sākusies saimnieciskā krize. Bet laimīgā kārtā jaunais pasākums spējis pastāvēt, jo šo nozari krize skārusi daudz mazāk. Vēlāk latviešu uzņēmumu mēģinājis sev pakļaut General Electric. A. Gailītis un E. Ozoliņš tomēr nolēmuši palikt patstāvīgi un centušies savu uzņēmumu nostiprināt ar pirmklasīgu darbu, lētākām cenām un pasūtinājuma termiņu ievērošanu. Iesākumā strādājuši tikai ar 2 strādniekiem, bet tagad, atkarā no pasūtinājumiem, ir 40 līdz 60 strādnieku. 1934. gadā, šaurās Kvīn ielas telpas nomainītas pret tagadējām, un, tā vien liekas, ka uzņēmuma augšana vēl nav apstājusies. Tas ir pilnīgi nostabilizējies un pārveidojies par akciju sabiedrību ar 100.000 dolaru lielu akciju kapitālu, kas pieder pašiem, A. Gailītim un E. Ozoliņam. Uzņēmuma ražojumi atraduši tirgu visā Kanadā un tā pārstāvniecības atrodas Montreālā, Vinipegā, Edmontonā, Vankuverā u. c.

Fabrikas galvenais produkts, tā sauktie katalogu ražojumi ir apgaismošanas reflektori, un tie sastāda 3/4 līdz 4/5 no produkcijas. Atlikusī daļa ir speciālie, pasūtinājuma darbi. Uzņēmumam ir divas patstāvīgas nodaļas, metallu apstrādāšanas un veidošanas, kur darbu veic mašīnas, un metallu niķelēšanas, chromēšanas un apkaparošanas nodaļas, kur silveidīgās tvertnēs mirkst dažādi priekšmeti, lai tos pēc laiciņa celtu ārā spožus.

„Darba kvalitāte," paskaidro A. Gailītis, „šinī nodaļā ir ārkārtīgi atkarīga no pastrādājamo priekšmetu rūpīgas priekšsagatavošanas. Daudzas jaunas niķelētavas bankrotējušas tikai tāpēc, ka nav šo noteikumu pareizi novērtējušas un tāpēc laidušas ārā brāķi un zaudējušas tirgu." Metal Spinning Ltd. labo slavu raksturo tas, ka Toronto auto firmu pārstāvji savu dārgo mašīnu pavirši chromatizētās daļas nodod pārstrādāt latviešu uzņēmumam. Uzņēmums ražo arī darba rīkus, bet pašlaik veic lielāku pasūtinājumu kaŗa rūpniecībai — aviācijai.

Uz jautājumu, vai nav paredzama saimnieciskā krize, par kuŗa vēstnesi varētu uzskatīt bezdarba pieaugšanu, A. Gailītis izsakās, ka krizes pazīmes vēl nesaskata. Uzņēmēju pasaulē interese par jauniem pasūtinājumiem nebūt nav mazinājusies, ļoti daudzi darbi kaŗa rūpniecībai nupat kā sākušies, jo bijuši jāveic daudzi sagatavošanās darbi. Bezdarba pamatā, pēc viņa domām, pa daļai ir arī tas apstāklis, ka daudzas rūpniecības nozares sāks gatavot jaunus modeļus, bet pirms tam grib atbrīvoties no vecajiem krājumiem.

Toronto Metal Spinning Ltd. strādā daudz latviešu, un A. Gailītis konstatē, ka latviešu strādnieks ir vērtīgāks savas centības un kārtīguma dēļ. Savā laikā viņam gan bijušas nelielas nepatikšanas ar dažiem sarkaniem latviešiem, bet tādu uzņēmumā vairs nav. Strādnieku alga, strādājot gabalu darbu, bieži pārsniedz 100 dolaru nedēļā. Atkarā no tā, cik ilgi strādnieks strādā uzņēmumā, tas saņem no 1 līdz 2 nedēļām atvaļinājuma. Maksā arī par svētku dienām.

„Pirms 2. pasaules kaŗa," saka Gailītis, „latviešu te bija pārāk maz, un maz bija iespēju tikties ar latviešiem, un ne ar visiem bijis arī pa ceļam." Vēlāk, kad nodibinājies Latviešu klubs ar mērķi palīdzēt latviešu bēgļiem, sākusies tikšanās ar pārējiem latviešiem, kā Treimani, Gobu, Karlsonu, Garneju u. c. Par šo savu darbības posmu Gailītis stāsta maz, un īsi pasaka, ka palīdzības darbs un galvojumu sagāde latviešiem Eiropā bijusi ikvienam godīgam latvietim pati par sevi saprotama lieta. Arī A. Gailītis personiski sūtījis pasainītim un palīdzības darbā aktīvi darbojies kopā ar A. Treimani, K. Putrusu un citiem. Sākumā A. Gailītis ir arī piedalījies latviešu sabiedriskajā dzīvē, un, nodibinoties LNAK, ir kandidējis un ievēlēts padomē. Bet pēdējā laikā uzņēmuma vadība prasa pilnīgu nodošanos darbam un tāpēc pēdējā laikā sabiedriskam darbam neatliek laika. Savs laiks ir jāatstāj arī mājas dzīvei, kur to gaida sieva un divi dēli.

Ž. Z.

ZIEDOJUMI

LNAK Palīdzības nozare laikā no 1. līdz 30. jūnijam saņēmusi sekojošus ziedojumus:

1)Ilmāram Anckaitis: (bērnu trieka) braucamo ratiņu iegādei no Halifaksas latviešu kopas (P. Kundziņš) $5.00.

2) Palīdzībai Kanadā. Londonā — Dreimaņu ģim., Z. Rezebergs, L. Ziemanis, H. Bākulis — $1.00 katrs. Sadberijā — L. Putniņš — $1.00; V. Šilinskis, E. Ķerzis, J. Valeiks — $0.50 katrs. Port Artūrā - Fort Viljamsā — R. Brīviņš — $5.00; W. Deimanis — $2.00; A. Vinters, A. Miezis, A. Miķelsons, A. Mūrnieks, Zvaigzne, L. Grīnbergs, K. Ozols, H. Janelsiņš, K. Osis, A. Rimša, V. Ārgalis, J. Leimanis, L. Grūbe, A. Mitulis, E. Dārziņš, G. Jeske — $1.00 katrs; J. Andersons, A. Vītols, A. Verners, V. Teteris, G. Vinters, Rudzītis, A. Štāls — $0.50 katrs; Toronto — M. Vāgners — $3.00; K. Pakrastiņš — $2.00; K. Šmits, M. Tukleris, J. Grīslis, A. Erdmanis, A. Altraks, A. Timma — $1.00 katrs; Krauze — $0.25. Kopā: $44.25.

3) Veco ļaužu namam Kanadā: Londonā — Dreimaņu ģim., A. Banga, K. Atars, Rozebergs, (nesalasāms) Vasariņa, O. Ebelis, R. Epneris, J. Grāvītis, E. Bite, A. Grīns — $1.00 katrs. Sadberijā — Ozoliņš — $5.00; L. Putniņš, E. Purgalis, O. Dreika — $1.00 katrs; J. Valeiks, V. Šilinskis, E. Ķerģis — $0.50 katrs. Toronto — R. Roze, A. Kuzes ģim. — $5.00 katrs; K. Šmits — $2.00; E. Mantnieks, A. Altraks, Kusmanis — $1.00 katrs; Krauze, M. Jēkabsons — $0.25 katrs. Kopā: $36.00.

4) Immigrācijai: Londonā — J. Grāvītis — $1.00. Sadberijā — L. Putniņš — $1.00; J. Valeiks, V. Šilinskis — $0.50 katrs. Toronto — A. Altraks — $1.00; Krauze — $0.25. Kopā: $4.25.

5) Grūtdieņiem Eiropā: Londonā — H. Laviņš — $2.00; Dreimaņu ģim., V. Caune, K. Semenovs, H. Liepiņš, A. Banga, A. Zembergs, Brikmanis, K. Atars, Rizenbergs, V. Lukševics, J. Grāvītis, Ādminis, E. Bite, A. Grīns — $1.00 katrs, E. Ūdris — $0.50. Sadberijā — E. Zemītis — $10.00; A. Tiltiņš, Apeŗāts — $5.00; P. Skurškāns — $4.00.

(Nobeigums sekos).

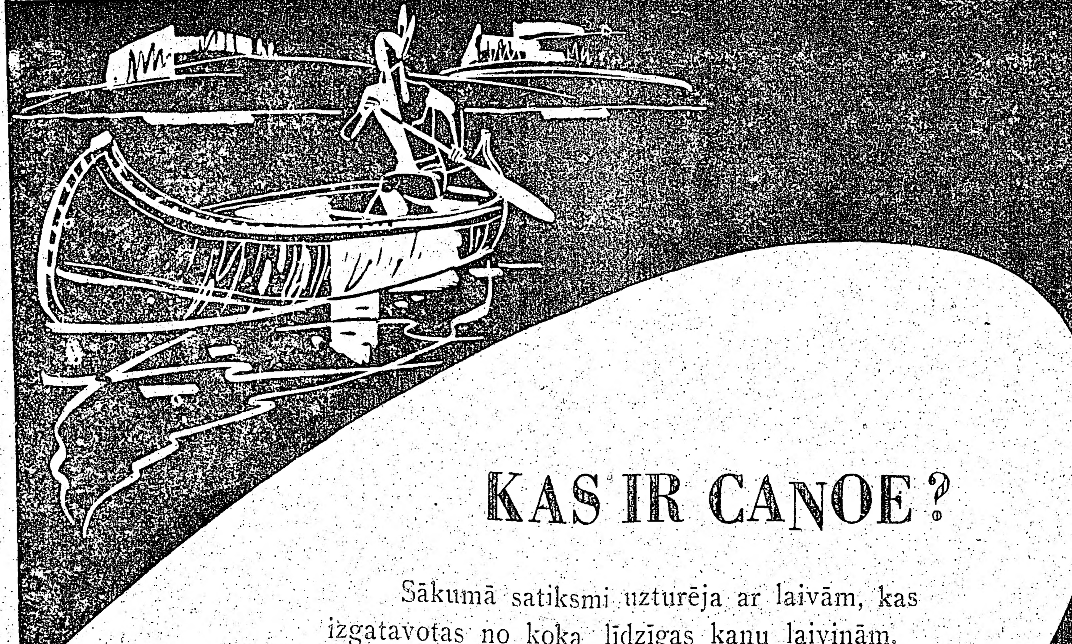

KAS IR CANOE?

Sākumā satiksmi uzturēja ar laivām, kas izgatavotas no koka, līdzīgas kanu laiviņām. Tās lietoja pirmie Kanadas iedzīvotāji indiāņi. Laivas pagatavoja no koka, to izdedzinot. Parastākās bija bērza koka, un tās vēl daudzās vietās ir atrodamas upēs zem ūdens. Daudzas no šīm primitīvajām laivām tika izgreznotas ornāmentiem un tika izgatavotas pēc vīru svara, tāpat kā uzvalks, kas tiek gatavots pēc mēra.

Šāda veida braukšana ar laivām kļuva populāra visā Kanadā, dodot daudz uzjautrinājumu vaļas brīžos.

KANADIEŠU PARADUMS

CARLING'S

THE CARLING BREWERIES LIMITED

Waterloo · Montreal · Toronto · Tecumseh

Pusmūža sievietei

ar zināšanām drēbniecībā vai tīrīšanas nozarē pastāvīgs darbs, labs atalgojums, saprašanās gadījumā mūža biedrs. Rakstīt:

Tailoring & Dry-Cleaning

194 Bay St., Port-Arthur, Ontario

FACE ELLE

Izrunā „FEIS-ELLI"

servjetes

Tas nozīmē sevišķas ērtības, lietojot mīksti pūkainas servjetes, kas vienmēr ir maigi patīkamas degunam. Prasiet

Face·elle

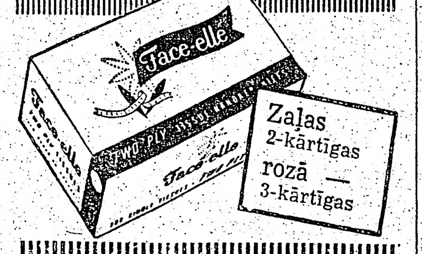

Zaļas 2-kārtīgas

rozā — 3-kārtīgas

KAS NOTIEK KANADĀ?

PROMENĀDES KONCERTS AR DEJOTĀJIEM TORONTO

Pagājušās ceturtdienas promenādes koncerts ar 2600 klausītājiem bija vislabāk apmeklētais koncerts šinī sezonā un reizē arī pierādīja, ka dejotāji ir tie, kas „velk" kanadiešu (un arī latviešu) publiku vairāk. Koncerts iesākās ar Bēthovena uvertīru „Egmonts", kuŗu diriģēja Džordžs Krams (George Crum). Viņš ir jauns diriģents, tikai 27 gadus vecs, bet ļoti spējīgs, ar labu izpratni un iedziļināšanos lielo meistaru darbos. Savas spējas tas īpaši apliecināja Čaikovska Gulbja ezera svītā un Vāgnera Tristāna un Izoldes prelīdē. Par visu vairāk tomēr publika vēlējās redzēt Vilijas Blokas Hansones deju ansambļa uzvedumu „Apsēstais". Šim četrdaļīgajam iestudējumam choreografiju bija devusi ansambļa vadītāja Hansone, kuŗas vārdā arī nosaukta šī dejotāju trupa. „Apsēstais" ir traģisks gabals no Dostojevska noveles Idiots, kas tagad pārvērsts raksturdejā, gandrīz pilnīgi atkāpjoties no klasiskā baleta pamatprincipiem, tā skatītājam vairāk rādot tēlošanu nekā dejošanu. Saturs šim gabalam ir ļoti īss: kāds jauns cilvēks izcīna dvēselisku cīņu starp divām sievietēm. Viņš labprāt ietu pie skaistākās, bet tā ir ļauna gara apsēsta, otra ir neizskatīga, bet ar skaidru dvēseli. Dusmās viņam rodas vēlēšanās, lai sātanisma apsēstā izdarītu pašnāvību, bet tā kā tas nenotiek, tad beigas ir pavisam traģiskas — viņš to nogalina. Šai traģēdijai ne visai pateicīga bija izvēlēta Čaikovska mūzika (Serenāde stīgu orķestrim, Op. 48) un tikai otrā daļā — atmiņas par zaudēto mīlestību, mūzika tiešāk atbilda saturam. Hansone dejoja labās sievietes lomu, Šarlote de Neve — ļaunā gara apsēsto, bet Don Gillīs — jauno cilvēku, kuŗam bija jāizcīna dvēseliskā cīņa starp labo un ļauno.

A. K.

KAD RIETUMOS RADĀS DZELZCEĻI

Katrs, kas pa Kanadas Klusā okeana dzelzceļu ierodas Vinipegā — un simtiem tūkstošu immigrantu ir mērījuši šo ceļu — droši vien, ir ievērojis senatnēju lokomotīvi ar četrkantainu dūmeni pretim stacijai.

Uz tās sāniem ir uzraksts „Daferinas grafiene". Nosaukums cēlies no kāda sena Kanadas ģenerālgubernātora dzīvesbiedres vārda. Tās apkalpe to gan saukusi par „Veco Betiju". un tās darbs arī vairāk līdzinājās parastās sievas un ne augstdzimušas lēdijas darbam.

Lokomotīves 1877. g. nogādāja uz rietumiem cauri Sav. Valstīm pa Northern Pacific dzelzceļa līniju līdz Senpolai Minesotas valstī, un tā kā Vinipega ar ārpasauli nebija savienota ar dzelzceļu, tās pārveda liellaivā pa Redriveru.

Tā laika laikraksti ziņo par lielgabalu apsveikšanas salūtiem no visiem cietokšņiem gar Redriveru.

Lokomotīves lietoja uzņēmēji, kas cēla Canadian Pacific Railway dzelzceļa stigu, virzoties uz austrumiem un rietumiem no Vinipegas. Vienu lokomotīvi nopirka 1883. g. CPR par vairāk kā $5.800 un nodarbināja pasažieŗu un preču vagonu vilkšanai.

1897. g. kāda koku tirdzniecības firma nopirka „Grāfieni", lai to vestu uz Britu Kolumbijas Goldeni, bet Vinipega to vēlējās iegūt atpakaļ, un 1910. g. grupa sabiedriski noskaņotu pilsoņu to paglāba no necila gala kāda vecu dzelžu tirgotāja pagalmā. Šie pilsoņi savāca naudu, lai to nopirktu un uzstādītu kā pieminekli pirmajam dzelzceļam Kanadas rietumos.

Tagad „Daferinas grāfiene" stāv pretim CPR dzelzceļa stacijai un Royal Alexandra viesnīcai. To aizvien uztur tīru un spožu, gerānijas zied gar lokomotīves ogļu tenderi, un mazi zēni pa to kāpalā, un tūristi pie tās fotografējas.

KANADAS SIENAS GLEZNOJUMI JAUNAJIEM DZELZCEĻA VAGONIEM

Astoņpadsmit labākie Kanadas mākslinieki saņēmuši pasūtinājumus izgatavot sienas gleznojumus jaunajiem salonvagoniem, kas sāks apgrozīties pa Canadian Pacific dzelzceļa līnijām jau šai vasarā.

Sienu gleznojumi attēlos ainas no nacionāliem parkiem visā Kanadā, no viena krasta līdz otram.

MELCHERS DISTILLERIES Nr. 18

KANADA RŪPĒJAS PAR TĒVIEM...

Tēviem, kam ir darbs pēc pašu izvēles un nav rūpju par rītdienu, ir iespēja dzīvot normālu un laimīgu ģimenes dzīvi. Pie baznīcām un citām organizācijām tiek dibinātas vīriešu grupas, lai radītu interesi par vietējiem un nacionāliem uzlabojumiem sabiedriskā dzīvē.

KANADA RŪPĒJAS PATI PAR SEVI — IEPAZĪSTIETIES AR TO VAIRĀK

Melchera dzērienrūpniecības sabiedrība

MELCHERS DISTILLERIES LIMITED